GEMEENTE Berg en Dal

Najaarsnota 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Algemeen 3
Voorwoord 3
Leeswijzer 6
Programma's 7
Programma Mens en Samenleving 7
Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota 9
Ambities, doelen & resultaten 9
Wat gaat het kosten? 13
Verbonden partijen 16
Programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit 17
Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota 18
Ambities, doelen & resultaten 18
Wat gaat het kosten? 21
Verbonden partijen 25
Programma Economie, Werk en Inkomen 27
Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota 30
Ambities, doelen & resultaten 30
Wat gaat het kosten? 32
Verbonden partijen 34
Programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid 35
Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota 37
Ambities, doelen & resultaten 37
Wat gaat het kosten? 38
Verbonden partijen 42
Financiële begroting 43
Inleiding 43
Overzicht baten en lasten 43
Incidentele baten en lasten 44
Financieel MeerjarenPerspectief 45
Overhevelen budgetten 46
Bijlagen 47
Raadsvoorstel 47
Overzicht lopende kredieten 52
Overzicht baten en lasten (gesplitst) 55

Algemeen

Voorwoord

Welkom bij onze Najaarsnota 2026!

In de Programmabegroting 2026 hebben wij onze ambities, doelen en resultaten voor 2026 beschreven. Ook de geraamde inkomsten en uitgaven staan in de begroting.
Tussentijds rapporteert het college aan de raad over de realisatie van de begroting. De eerste rapportage voor 2026 was de Voorjaarsnota. De tweede rapportage voor 2026 is deze Najaarsnota.
We rapporteren nu hoe ver we zijn met het behalen van de afgesproken resultaten. De paragrafen actualiseren we bij de jaarrekening 2026. Daarnaast zijn er verschillende mutaties op de geraamde inkomsten en uitgaven verwerkt.

Wat is het financieel resultaat van deze Najaarsnota 2026?
De mutaties uit deze Najaarsnota leiden tot een effect op het begrotingssaldo voor 2026 van € 4.411.000 voordelig. Het begrotingssaldo 2026 stijgt hierdoor van € 729.000 nadelig bij de Voorjaarsnota 2026 naar een overschot van € 3.682.000 bij deze Najaarsnota. Zie onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag	
Primaire begroting	427	V
Wijzigingen tot Voorjaarsnota	-35	N
Voorjaarsnota 2026	-1.121	N
Begrotingsresultaat na vaststelling Voorjaarsnota 2026	**-729**	**N**
Najaarsnota 2026		
> verwerkte besluitvorming	-115	N
> overige ontwikkelingen	4.526	V
	4.411	V
Begrotingsresultaat na Najaarsnota 2026	**3.682**	**V**

In deze Najaarsnota zijn per programma de mutaties aangegeven en de mutaties groter dan € 50.000 toegelicht. Het betreft veelal autonome ontwikkelingen waar we niet op kunnen sturen. De grootste mutaties zijn:

Programma Mens en Samenleving		
-	Sociaal domein	+ 133
-	Noodopvang vluchtelingen Oekraïne	+ 1.123
Programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit		
-	Energiekosten	+ 164
-	SPUK bijdrage sporthallen/zwembad	+ 278
-	Wet versterking regie volkshuisvesting	- 121

-	Kabels en leidingen	+ 170
-	Opbrengst grondverkopen	+ 610
-	Realisatiestimulans Woningbouw	+ 577
Programma Economie, Werk en Inkomen		
-	Bijstand	+ 268
-	Minimabeleid	- 120
Programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid		
-	Treasury	+ 275
-	Algemene uitkering	+ 250
-	Bijdrage Munitax	+ 142
-	Aframen stelposten	+ 272
-	Toevoeging reserve Realisatiestimulans	- 577
-	Kosten bedrijfsvoering	+ 381
Afschrijvingen investeringen (kapitaallasten)		+ 374
Overige mutaties		+ 327
Eerder verwerkte besluitvorming		- 115
Totaal		**+ 4.411**

Hieronder staat een overzicht met daarin de saldi per programma na verwerking van de mutaties in deze Najaarsnota.

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2026 Primair Saldo	Begroting 2026 na VJN Saldo	Mutaties 2026 tot NJN Saldo	Mutaties 2026 NJN Saldo	Begroting 2026 na NJN Saldo
Mens en Samenleving	-38.601	-39.822	-2.390	2.561	-39.651
Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit	-15.966	-17.171	-2.909	5.109	-14.972
Economie, Werk en Inkomen	-14.643	-15.968	-824	539	-16.254
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	68.546	68.535	-443	654	68.746
Saldo rekening baten en lasten	**-663**	**-4.426**	**-6.567**	**8.863**	**-2.130**
Toevoeging aan reserves	-398	-398	-7.905	-886	-9.189
Onttrekking aan reserves	1.489	4.095	14.357	-3.451	15.000
Resultaat rekening baten en lasten	**427**	**-729**	**-115**	**4.526**	**3.682**

Druk op de openbare ruimte, scherpe keuzes nodig
De druk op uitvoering van civieltechnische projecten neemt toe. Om het werk beheersbaar te houden, moeten we kritisch kijken naar onze planning. Niet alles kan tegelijk. Daarom brengen we projecten en beschikbare capaciteit met elkaar in balans.
Dat betekent mogelijk dat we sommige projecten wel voorbereiden, maar nog niet direct uitvoeren. Ook samenwerking met partners en externe inhuur biedt niet altijd een oplossing, omdat ook daar de beschikbaarheid beperkt is.
Als blijkt dat deze situatie structureel wordt, brengen we dit tijdig in beeld. Zo kunnen we samen afgewogen keuzes maken over prioriteiten en ambities.

Budgetoverheveling
In deze Najaarsnota 2026 vermelden we een aantal budgetten die we willen overhevelen naar 2027. Als de werkzaamheden in 2026 niet of niet helemaal zijn uitgevoerd, voegen we

het restant van deze budgetten toe aan de reserve lopende projecten.
In 2027 zijn deze bedragen dan beschikbaar om de werkzaamheden alsnog uit te kunnen voeren. Zo heeft de onderuitputting van deze budgetten geen effect op het rekeningresultaat van 2026 en kunnen we in 2027 verder met de uitvoering van deze werkzaamheden.

Het raadsvoorstel en het raadsbesluit zijn opgenomen in de bijlagen. Klik hier om direct naar het raadsvoorstel te gaan.

Met vriendelijke groet,

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Eerst volgt het gedeelte 'Algemeen' met het voorwoord en deze leeswijzer. De `programma's` bevatten wat we willen bereiken en wat we al hebben bereikt.
Onder `financiële begroting' staat een overzicht van de verwachte baten (inkomsten) en lasten (uitgaven) in 2026. Daarnaast zijn bij dit onderdeel een overzicht van de incidentele baten en lasten en het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP) opgenomen.
Tot slot zijn in de `bijlagen` het raadsvoorstel, het overzicht lopende kredieten en de beleidskaders opgenomen. Ook geven we hier een toelichting op afkortingen en financiële begrippen.

Onze schrijfstijl proberen we kort en helder te houden en verwijst met 'elektronische links' naar de documenten die erbij horen.

Minbedrag betekent: nadelig of uitgaaf/investering
Plusbedrag betekent: voordelig of inkomst

Inhoudsrechten (disclaimer)

In de Najaarsnota is gebruik gemaakt van informatie van derden. Hoewel de Najaarsnota met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld kunnen gebruikers van deze stukken geen rechten ontlenen aan of aanspraak maken op de juistheid en volledigheid van de inhoud. Ook aanvaarden wij geen aansprakelijkheid voor eventuele schade die daardoor kan ontstaan.

Programma's

Programma Mens en Samenleving

Inleiding

Overkoepelende visie en ambities
In de kadernota zijn belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen en trends geschetst voor dit programma. Ook is tijdens de thematafels in maart 2025 door de raad aangegeven dat we kwetsbare inwoners niet los willen laten. In die context werken we binnen het programma Mens en Samenleving aan de ambities uit het beleidskader ‘Verder Bouwen aan het Sociaal Domein 2025-2026’. Hierin staat dat we het voor het Sociaal Domein belangrijk vinden dat we onze focus verleggen van individuele hulp naar gezamenlijk. En van werken met persoonlijke beschikkingen naar activiteiten die voor iedereen toegankelijk zijn. Ook is het belangrijk dat de hulp en ondersteuning vooral toegankelijk en betaalbaar blijft voor de inwoners in onze gemeente die dit het hardste nodig hebben. Vanuit het principe ‘de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten’.

Voor 2026 richten we ons op de volgende ambities:
- We versterken de sociale basis;
- We bieden zorg aan inwoners die dat nodig hebben;
- Kinderen en jongeren groeien op tot zelfstandige en betrokken volwassenen;
- Statushouders en vluchtelingen leven prettig in onze gemeente.

Regulier werk
We richten ons met al het werk op het brede welzijn van de inwoners. We blijven inzetten op het ondersteunen van activiteiten en initiatieven die zorgen voor verbinding tussen groepen inwoners. Voorbeelden daarvan zijn inloopplekken en maatjesprojecten (bijvoorbeeld buddy to buddy).
Ook ondersteunen we mantelzorgers en is er aandacht voor mentale gezondheid van onze inwoners. We stimuleren deelname aan sport en cultuur door jong en oud en ondersteunen verenigingen en stichtingen als belangrijk onderdeel van onze samenleving. Gemeenschapszin, solidariteit, elkaar helpen: dingen die hieraan bijdragen verdienen onze steun.

We blijven onze verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van leven en de brede welvaart van onze inwoners, nu en in de toekomst. Een gemeente waar iedereen gelijke kansen krijgt om zijn of haar talent te ontwikkelen. We ondersteunen zelfredzaamheid en zelfstandigheid van inwoners met algemene en individuele voorzieningen. Voorbeeld hiervan is het verstrekken van uitkeringen.

Samenwerken
We doen dit niet alleen. We werken samen met inwoners, maatschappelijke partners (zoals Forte Welzijn en de GGD) en bedrijven. En ook met de gemeenten om ons heen, met name in het Rijk van Nijmegen, Regio Rivierenland en de Groene Metropoolregio.

Ontwikkelingen en trends
Algemene ontwikkelingen
Onze opgave in dit programma is voor de komende periode uitdagend en heeft meerdere dimensies. We hebben te maken met een aantal landelijke en wereldwijde ontwikkelingen die op ons afkomen. Zoals bijvoorbeeld druk op onderwijs, sport- en cultuurvoorzieningen en zorginstellingen. En tegelijk staan gemeenten financieel ook onder druk, omdat het ravijnjaar niet is gedempt, maar is uitgesteld. En omdat het rijk te ambitieuze besparingen op jeugdzorg vanaf 2028 heeft ingeboekt. Dit alles tegen de maatschappelijke achtergrond dat

mensen in toenemende mate onzekerheid en gebrek aan “grip” ervaren. Dit kan leiden tot afnemende gezondheid en geluk. En daarmee tot toenemende eenzaamheid, armoede en behoefte aan jeugdzorg.

In 2026 aan de slag met nieuwe stippen op de horizon voor het Sociaal Domein
Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 zetten we met elkaar opnieuw een paar stippen op de horizon.
Maar we hebben geleerd van de afgelopen periode. We gaan niet meer tientallen doelen en resultaten voor een periode van vier jaar benoemen. Dit past niet meer in deze tijd. Het is prioriteiten stellen. Welke ontwikkelingen zien we en waar gaan we dan mee aan de slag? Vervolgens sturen we op de resultaten door concrete prestatie indicatoren te benoemen.

Toegang tot zorg
In 2026 spelen er verschillende ontwikkelingen in de regionale samenwerking. En er komt nieuwe wetgeving. Dit is van invloed op de manier waarop we de toegang tot zorg organiseren. Bijvoorbeeld: de Aanpak Voorkomen Escalaties, Stevige Lokale Teams en Wet Aanpak Multi Problematiek Sociaal Domein.
Deze ontwikkelingen raken ook hoe je werkt, met en in het preventieve veld, en dit koppelt aan de toegang tot zorg. We gaan op zoek naar een werkwijze, waar je meer van nature, eerst de preventieve opties langsloopt, voordat je geïndiceerde zorg aanvraagt.

We gaan rapporteren over de prestatie-indicatoren ‘ontwikkeling van het aantal meldingen waarbij vanuit het sociaal team verwezen is naar het voorliggend veld’.

Hervormingsagenda jeugd
De jeugdzorg in Nederland slibt dicht. Door personeelstekort en complexere casuïstiek lopen de wachtlijsten op. De kosten voor jeugdzorg stijgen. En steeds meer kinderen hebben een vorm van jeugdhulp nodig. De hoge geluksnorm, de prestatiedruk en het maakbaarheidsdenken dragen daaraan bij. Landelijk heeft momenteel 1 op de 7 kinderen een vorm van jeugdhulp. In de gemeente Berg en Dal ligt dat aantal iets lager, namelijk 1 op de 10 kinderen. Maar ook bij ons zien we een enorme toename in het aantal hulpvragen, dit leidt tot lange wachtlijsten bij zowel de zorgaanbieders als bij onszelf. De complexiteit in casussen en in de kosten nemen verder toe. Dit leidt tot het punt dat de situatie onhoudbaar is.

De komende jaren krijgen we te maken met de effecten van de landelijke hervormingsagenda jeugd. We hebben de eisen uit deze hervormingsagenda vertaald in het Lokaal Programma Jeugd en een bijbehorend uitvoeringsprogramma. We houden er rekening mee, dat niet alles (meer) kan. De beschikbaarheid en de betaalbaarheid van de zorg zijn punten van continue aandacht. Met onze inzet komende jaren binnen het lokaal programma jeugd streven we ernaar om het gebruik van jeugdhulp terug te dringen naar 1 op de 12. Dit is voor ons een belangrijke KPI en daar sturen wij actief op.

Visie inclusieve kinderopvang en onderwijs
We willen alle kinderen in de gemeente Berg en Dal goede kansen bieden om zich te ontwikkelen. We willen bereiken dat alle kinderen samen leren, spelen en opgroeien. Kinderen met en zonder beperking en kinderen die door hun thuissituatie wat extra ondersteuning nodig hebben. Daarbij streven we naar kinderopvang en onderwijs in de eigen wijk met, waar nodig, zorg en ondersteuning op maat. Voor een kleine groep kinderen blijft speciaal onderwijs en/of dagbehandeling wel nodig.

Accommodatiebeleid
Er zijn verschillende wensen en ambities rond onze accommodaties. Die kosten geld. Maar we verwachten dat de financiële middelen de komende jaren schaarser worden. We kiezen daarom in lijn met de uitkomsten van de thematafels voor het clusteren van activiteiten. En

het multifunctioneler maken van accommodaties. We kunnen niet alles behouden. In het koersdocument ‘Ontmoeten en Verbinden met Accommodaties: het vervolg’ zijn hiertoe de eerste contouren en criteria vastgesteld om ook financieel toekomstbestendig te zijn. In 2026 werken we deze contouren en criteria verder uit in een concreet plan van aanpak en leggen we dit plan ter besluitvorming voor aan de raad.

Transformatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
Samen met de gemeenten in de regio Gelderland Zuid werken we aan de transformatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Deze samenwerking hebben we vastgelegd in een centrumregeling en een dienstverleningsovereenkomst. Hierin is de gemeente Nijmegen aangewezen als centrumgemeente. Zij ontvangt voor de uitvoering van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang de middelen van het rijk tot aan de doordecentralisatie. De doordecentralisatie wordt steeds uitgesteld door het rijk.

Toch werken we als regio al wel volgens het principe samen. We dragen samen de kosten en delen samen de overschotten en de eventuele tekorten. In 2026 leggen we dit beter vast in de centrumregeling. De komende jaren verwachten we geen tekort. De middelen zetten we in voor de ambulantisering van de GGZ en de transformatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. In 2026 werken we verder aan de ondersteuningsstructuur zodat mensen Beschermd Thuis kunnen wonen. Ook werken we aan het terugdringen van dak- en thuisloosheid, Dit is in lijn met de opdracht van het rijk om dakloosheid fors terug te dringen en per 2030 te beëindigen.

Opvang asielzoekers en statushouders
We kiezen ervoor om alleenstaande minderjarige vreemdelingen in onze gemeente te huisvesten. Dit zijn er ongeveer 110 op dit moment. We zijn nog opzoek naar een derde locatie voor 82 jongeren omdat onze wettelijke taakstelling vanuit de Spreidingswet 192 is.

Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota

Opvang asielzoekers en statushouders
Sinds 24 april 2026 is een noodopvanglocatie in het Fletcher hotel in Ooij geopend. Hier zijn 64 plekken beschikbaar. De opvanglocatie blijft één jaar open, tot 24 april 2027. Voor nu voldoen we dus aan onze taakstelling in de Spreidingswet. Onze taakstelling is 174 plekken. We hebben 64 plekken in Ooij, 50 opvangplekken voor AMV in Groesbeek en 60 opvangplekken voor AMV in Berg en Dal. We zoeken nu naar een nieuwe opvanglocatie zodat we ook na de beëindiging van de noodopvang in Ooij blijven voldoen aan de Spreidingswet.

Ambities, doelen & resultaten

(Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en hoe staan we ervoor?)

Ambitie 1 We versterken de sociale basis.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.1	**We helpen inwoners om naar elkaar om te zien (samenredzaamheid).**				
1.1.1	Eind 2026 starten we met de bouw van de woningen in de Zorgzame Buurt op het terrein van Dekkerswald.	✔	✔	✖	✖

Toelichting:
De bouw van de woningen is opnieuw vertraagd. De procedure heeft meer tijd gekost dan voorzien. De start van de bouw van de woningen wordt nu eind 2027 verwacht.
Risico's zijn:
-aansluiting van de nieuwe woningen op het net;
-ontsluiting van het verkeer op de Nijmeegsebaan;
-realisatie van de zorgzame buurt.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.2	**We hebben goede accommodaties voor onze inwoners en stimuleren hiermee verbinding.**				
1.2.1	We investeren in toekomstbestendige accommodaties.	✔	✔	✔	✔

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.3	**Iedereen doet mee.**				
1.3.1	Alle inwoners kunnen meedoen, horen erbij en hebben dezelfde rechten en kansen om (zelfstandig) mee te doen.	✔	✔	✘	✔
Toelichting: In de begroting hebben we opgenomen dat we de lokale inclusieagenda (LIA) in 2026 vaststellen. We hebben hier iets meer tijd voor nodig door de bezetting binnen team MO. We verwachten dat de raad de LIA begin 2027 vaststelt.					
1.3.2	We werken samen met inwoners.	✔	✔	✔	✔
1.3.3	Alle inwoners hebben de mogelijkheid om (aangepast) te sporten via de Uniek Sporten methode.	✔	✔	✔	✔
1.3.4	We hebben de ambitie om in 2026 een dementievriendelijke gemeente te zijn	✔	✔	✔	✔
1.3.5	We zetten in op preventie van discriminatie door bewustwording, educatie en het versterken van inclusie in de samenleving.	✔	✔	✔	✔

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.4	**Het aanbod in het voorliggend veld sluit aan bij de vraag.**				
1.4.1	We versterken in 2026 het voorliggend veld met kennis uit het digitale platform.	✔	✔	✔	✔
1.4.2	Meer jongeren maken gebruik van groepsaanbod in plaats van individuele zorg.	✔	✔	✔	✔

Ambitie 2 We bieden zorg aan de inwoners die dat nodig hebben.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
2.1	**We bieden zoveel mogelijk passende zorg voor inwoners die het echt nodig hebben.**				
2.1.1	We stellen ons zakelijker op naar onze inwoners, bij de keuze welke vorm van zorg we inzetten.	✔	✔	✖	✔
Toelichting: Begin dit jaar zou de publiekscampagne gericht op 'normaliseren' starten. Dit is er niet van gekomen door onvoldoende draagvlak lokaal en regionaal. Maar we zijn zelf al bezig met het implementeren van het gedachtegoed van normaliseren binnen het sociaal team. Wordt er bijvoorbeeld een hulpvraag voor een kind gesteld, dan gaan we niet gelijk mee met de vraag of oplossing van de ouders. We onderzoeken dan met een brede contextgerichte analyse wat er aan de hand is. En waar de volwassenen, het kind of het gezin op de langere termijn het meest mee geholpen is. Dat kan ook betekenen dat we uiteindelijk geen hulp inzetten voor het kind, maar dat we bijvoorbeeld ondersteuning inzetten voor de ouders. Of dat we steun inzetten vanuit het voorliggend veld. Met de term 'zakelijker' bedoelen we dus dat we niet meteen met de 'klant' meegaan. Maar altijd eerst een verklarende analyse doen op basis waarvan we mogelijk zorg inzetten.					
2.1.2	We voeren de voorgestelde maatregelen uit het adviesrapport ‘de basis op orde’ in, ter voorkoming van zorgfraude door zorgaanbieders.	✔	✔	✖	✔
Toelichting: De werkgroepen hebben een deel van de maatregelen uit het adviesrapport geïmplementeerd tijdens de projectperiode van juli 2025 t/m april 2026. Maar het project is afgelopen en de regionaal projectleider is gestopt. Dit gebeurde in een fase waarin nog niet alle voorgestelde maatregelen voorbereid en/of geïmplementeerd waren. Daardoor heeft de implementatie van de resterende maatregelen stilgestaan. We willen de implementatie van die maatregelen alsnog oppakken en de algehele aanpak zorgfraude verder brengen. We hebben daarom in het Rijk van Nijmegen afgesproken dat het ROB hierin een coördinerende rol neemt. En dat er vanuit elke gemeente een ambtelijk aanspreekpunt komt die verantwoordelijk is voor lokale implementatie van maatregelen.					

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
2.2	**We hebben een sterk sociaal team en goed afgestemde toeleiding naar zorg.**				
2.2.1	Het sociaal team is meer een wijkteam en minder een indicatieorgaan.	✖	✔	✖	✔
Toelichting: We werken aan Stevige Lokale Teams. In de tussentijd voeren we de interventies uit van het plan van aanpak ‘Wegwerken wachtlijsten Sociaal Team’. Hiermee denken we uiterlijk in 2027 grip te krijgen op de wachtlijsten. De laatste resultaten zijn bemoedigend: het screenteam (telefoonteam van het Sociaal Team) kent geen wachtlijsten. Dat geldt ook voor de aanvragen van Wmo begeleiding waarbij we werken binnen de wettelijke termijnen. Dat geldt (nog) niet voor de aanvragen/meldingen van Wmo klassiek en Jeugd. Hierbij zijn we echter wel in staat gebleken om de wachtlijsten te verminderen.					
2.2.2	We werken integraal. En zorgen voor meer passende ondersteuning bij inwoners met multiproblematiek.	✔	✔	✔	✖

	Toelichting: Er bestaat een risico dat het werken met de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) methodiek gevolgen kan hebben voor de beschikbaarheid en inzet van voldoende gekwalificeerde medewerkers.				
2.2.3	Ontwikkelen van een woonvorm als skaeve huuskes voor inwoners met multiproblematiek die niet passen in de bestaande woonvoorzieningen.	✔	✖	✖	✖
	Toelichting: Financiën hangen af van de locatie en het aantal huisjes. Grootste risico is dat we geen geschikte locatie kunnen vinden.				

Ambitie 3 Kinderen en jongeren groeien op tot zelfstandige en betrokken volwassenen.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
3.1	**Kinderen kunnen onbelemmerd onderwijs volgen.**				
3.1.1	We zijn gestart met het proces om te komen tot nieuwbouw van een kindcentrum Op de Horst.	✔	✖	✔	✔
	Toelichting: In de raad van 15 oktober 2026 is een stand van zaken over de nieuwbouw kindcentrum op het sportcomplex de Horst gepresenteerd.				

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
3.2	**We ondersteunen jongeren en hun ouders bij opvoeden en opgroeien.**				
3.2.1	We helpen een groep jongeren met eenzaamheid.	✔	✔	✔	✔
3.2.2	Er zijn praktijkondersteuners huisartsenzorg (POH) jeugd actief in Berg en Dal.	✔	✔	✔	✔

Ambitie 4 Statushouders en vluchtelingen leven prettig in onze gemeente.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
4.1	**Wij helpen vluchtelingen aan onderdak en onderwijs.**				
4.1.1	We realiseren een 3e locatie voor de opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV).	✖	✖	✖	✖
	Toelichting: Inmiddels voldoen we met het openen van de noodopvanglocatie in Ooij aan de Spreidingswet. Deze locatie bestaat voor maximaal één jaar. In de tussentijd zoeken we een duurzame opvanglocatie om ook na dit jaar te blijven voldoen aan de taakstelling vanuit de Spreidingswet (namelijk 174 opvangplekken). In plaats van een 3e locatie worden ook opties bekeken zoals uitbreiding van bestaande locaties of een nieuwe grote locatie.				

4.1.2	We verzorgen onderwijs en zorg voor alle AMV in onze gemeente.	✔	✔	✔	✔
4.1.3	Binnen de mogelijkheden die we als gemeente hebben, bieden we de Oekraïense ontheemden een toekomstperspectief.	✔	✔	✔	✔

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026 Primair	Begroting 2026 na VJN	Mutaties t/m NJN	Begroting 2026 na NJN
Lasten	-45.773	-42.341	-48.524	-445	-48.969
Baten	9.357	3.740	8.703	616	9.318
Totaal programma	**-36.416**	**-38.601**	**-39.822**	**171**	**-39.651**

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties groter dan € 50.000 die in deze Najaarsnota zijn verwerkt toegelicht met uitzondering van de administratieve overboeking. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de Voorjaarsnota 2026.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Datum	2026	Invest.
Mutaties tot Voorjaarsnota			
Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:			
Overloopwijziging		-105	-
Voorjaarsnota 2026	9-jul-26	-1.116	-
Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota		**-1.221**	**-**
Mutaties Najaarsnota			
1. Besluitvorming door raad tot Najaarsnota:			
1.1 Project Revitalisering Mallemolen	28-mei-26	403	-
1.2 Voorbereidingskrediet Montessori College	28-mei-26	-	-180
1.3 Jaarstukken 2025	9-jul-26	-2.622	-
2. Overige wijzigingen Najaarsnota			
2.1 Kapitaallasten		406	-
2.2 Sociaal domein		133	-
2.3 Huishoudelijke hulp		-50	-

2.4	SPUK GALA		
	- rijksbijdrage	132	-
	- kosten	-129	-
2.5	Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang		
	- rijksbijdrage	-341	-
	- kosten	341	-
2.6	Onderwijs alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Pontem 3)	99	-
2.7	Kulthushus Den Ienloop	-74	-
2.8	Leerplicht	50	-
2.9	Verhuur Kentalisgebouw Dekkerswald	93	-
2.10	Leefbaarheidsinitiatieven		
	- subsidie provincie	175	-
	- kosten	-175	-
2.11	Noodpvang vluchtelingen Oekraïne		
	- rijksbijdrage en eigen bijdrage	308	-
	- kosten	815	-
2.12	Diverse projecten uit reserve lopende projecten:		
	- inrichting WMO ruimten	34	-
	- voorkomen dak- en thuisloosheid	50	-
	- extra gelden jeugdhulp 2021	272	-
	- Ambulantisering GGZ	209	-
	- schoolgebouw Kentalis	22	-
	- schoolgebouw De Bron	76	-
	- realiseren veilig scootmobielstallingen	106	-
	- extra jeugdgelden algemene uitkering	96	-
	- kerk Breedeweg	52	-
	Diverse overige mutaties:		
	- GGD: frictiekosten ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ/ GGD GZ	-28	-
	- Aanvullende subsidie 2026 dorpshuis De Sprong Ooij	-27	-
	- Spreidingswet	-37	-
	- Inburgering	-45	-
	- Bijdrage COA opvang asielzoekers Ooij	27	-
	- Vervoersvoorzieningen Wmo	-40	-
	- Indexatie gymvergoeding speciaal onderwijs	-15	-
	- Brandveilige gebouwen	24	-
	- Techniekokaal	-8	-
	- School 's cool	10	-
	Administratieve overboeking	-171	-
	Afrondingsverschillen		-
Totaal mutaties Najaarsnota		**171**	**-180**
Totaal mutaties programma 1		**-1.050**	**-180**

2.1 Kapitaallasten
De kapitaallasten zijn bijgesteld volgens de werkelijke stand van de Staat vaste activa per 1 januari 2026. Dit leidt voor dit programma tot een voordeel van € 406.000.

2.2 Sociaal domein
2.2.1 WMO
Volgens de actuele prognoses komen we dit jaar uit op een overschot van € 582.000 (waarvan € 558.000 WMO reguliere begeleiding). Het aantal eenheden per maand is sinds 2025 fors afgenomen vanwege het wegvallen van Pluryn. Hierdoor is 2026 aanvankelijk te hoog begroot is. We hebben dit afgewacht, maar het trekt niet bij in 2026. Deze afname is ook zichtbaar in andere gemeenten.

2.2.2 Jeugd
We ramen in totaal € 430.000 bij op basis van de actuele prognoses. Nog steeds zien we bij hulp met verblijf de grootste overschrijding (€ 253.000). Ook jeugdbescherming- en reclassering nemen toe (€ 110.000). Gesloten plaatsing is dit jaar weer ingezet (de afgelopen jaren niet). We ramen hiervoor € 122.000 (was € 0). Daarnaast zijn er op diverse budgetten kleine bijstellingen gedaan van per saldo € 55.000 voordelig.

2.2.3 Kinderopvang pleegouders
Met de meicirculaire 2026 hebben we € 18.684 ontvangen als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB) pakt de afwikkeling hiervan regionaal op. We ramen dit bedrag daarom bij aan de uitgavenkant.

Per saldo leiden bovengenoemde mutaties tot een voordeel van € 133.000.

2.3 Huishoudelijke hulp
We ramen € 50.000 bij op basis van de actuele prognoses (primair begroot: € 4.120.000).

2.4 SPUK GALA
De middelen uit de specifieke uitkering voor Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) die in 2025 niet zijn besteed, mochten worden overgeheveld naar 2026. De budgetten voor 2026 hebben we hierop aangepast, zodat de overgehevelde middelen correct worden verwerkt in de financiële administratie. Deze mutatie heeft geen effect op het begrotingssaldo.

2.5 Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang
Gemeenten in Gelderland-Zuid delen de financiële verantwoordelijkheid voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang (BW/MO). Door stijgende kosten neemt het regionale overschot af. Hierdoor ontvangen we in 2026 € 341.000 minder van centrumgemeente Nijmegen. Dit verwerken we ook aan de uitgavenkant. We verwachten niet het hele budget in te zetten in 2026. Het restant budget storten we bij de jaarrekening 2026 in de reserve Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang.

2.6 Onderwijs alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Pontem 3)
De gemeente Nijmegen ontvangt geld van het Rijk voor Pontem. Pontem is een school voor onderwijs aan onder andere alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). Een deel van deze school, Pontem 3, is gevestigd in Ubbergen. Daarom is met de gemeente Nijmegen afgesproken dat wij dit geld krijgen voor het gebouw Hengstdal 4. Het gaat om een bedrag van € 99.000. Hiermee kunnen we in het onderhoud van het gebouw voorzien. De uitgaven vinden de komende jaren plaats. Daarom storten we dit bedrag in de reserve lopende projecten. Zie ook 2.9 programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid.

2.7 Kulthushus Den Ienloop
We ramen de exploitatiekosten van Den Ienloop bij met € 73.500. Dit betreft kosten voor het beheer door de Tinnen Roos en de schoonmaakkosten.

2.8 Leerplicht
De raming voor het uitvoeren van de leerplicht was te hoog. We stellen de raming nu bij met € 50.000 voordelig.

2.9 Verhuur Kentalisgebouw Dekkerswald
We verhuren het Kentalisgebouw op het terrein van Dekkerswald aan Domino, ZZG en Stichting Leer en Floreer. Hiervoor ramen we een huurinkomst van € 93.000.

2.10 Leefbaarheidsinitiatieven
We ontvangen van de provincie Gelderland een subsidie van € 175.000 voor leefbaarheidsinitiatieven voor de jaren 2026 tot en met 2028. We ramen dit bedrag ook aan de uitgavenkant voor de uitvoering van diverse projecten. Per saldo heeft deze mutatie geen effect op het begrotingssaldo.

2.11 Noodopvang vluchtelingen Oekraïne
Bij de Voorjaarsnota hebben we de raming van de rijksbijdrage opgenomen en een eerste inschatting gemaakt van het benodigde kostenbudget voor de noodopvang vluchtelingen Oekraïne. Dit had een positief effect van € 500.000 op het begrotingssaldo.
Bij de Najaarsnota is opnieuw naar de ramingen gekeken. De rijksbijdrage en eigen bijdragen zijn bijgesteld met € 308.000. Daarnaast is de verwachting dat we het budget niet volledig inzetten. Daarom ramen we het uitgavenbudget met € 815.000 af. Per saldo heeft deze mutatie een voordelig effect op het begrotingssaldo van € 1.123.000.

2.12 Diverse projecten uit reserve lopende projecten
In de reserve lopende projecten is voor diverse activiteiten en projecten geld beschikbaar. Een aantal van deze projecten voeren we dit jaar niet of niet volledig uit. De budgetten (lasten en baten) ramen we daarom nu af. Het geld voor deze projecten blijft beschikbaar in de reserve lopende projecten. Deze mutatie heeft geen effect op het begrotingssaldo. Zie ook 2.12 programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid. Voor dit programma gaat het om:

- inrichting WMO ruimten
- voorkomen dak- en thuisloosheid
- extra gelden jeugdhulp 2021
- schoolgebouw Kentalis
- schoolgebouw De Bron
- realiseren veilig scootmobielstallingen
- extra jeugdgelden algemene uitkering
- kerk Breedeweg

Verbonden partijen

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen

Gemeentelijke GezondheidsDienst Gelderland Zuid

Programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit

Inleiding

Overkoepelende visie en ambities
Binnen het programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit werken we aan de ambities uit de beleidskaders die u vindt in de bijlage 'Beleidskaders'.
Samen onze dorpen en het buitengebied aantrekkelijk(er) houden en maken, met het oog op de toekomst. Daar staan we met z'n allen voor aan de lat. In onze omgevingsvisie staat welke gemeente we willen zijn, hoe we onze gemeente verder ontwikkelen en welke keuzes daarbij horen. In de kadernota is aangegeven dat voor grote opgaven staan in een tijd waarin het klimaat verandert, de natuur en het landschap onder druk staan, er een grote woningbouwopgave is en we over moeten stappen op duurzame energie.
Onze ambities zijn dan ook gericht op de kwaliteit van het landschap, gezonde en veilige leefomgeving, bodem, water en lucht.

Gelukkig denken en werken veel inwoners, ondernemers, verenigingen en anderen met ons mee. Zo bepalen we met elkaar hoe Berg en Dal als gemeente aantrekkelijk blijft.

Regulier werk
De werkzaamheden binnen dit programma richten zich op het verbeteren van de fysieke leefomgeving. Regulier werk omvat het monitoren van milieu- en luchtkwaliteit, het ondersteunen van klimaatadaptatie en energietransitie, en het bevorderen van duurzame mobiliteit. Ook werken we aan beleidsontwikkeling rond de Omgevingswet, circulaire economie en gezonde omgeving. Door samenwerking tussen en met maatschappelijke partners draagt het programma bij aan een toekomstbestendige, veilige en leefbare omgeving voor iedereen.

Samenwerken
We doen dit niet alleen. We werken samen met inwoners, maatschappelijke partners (zoals ODGM, MARN en DAR NV.) en bedrijven. En ook met de gemeenten om ons heen, met name in het Rijk van Nijmegen, Regio Rivierenland en de Groene Metropoolregio.

Ontwikkelingen en trends
Onze gezondheid is de rode draad bij onze Omgevingsvisie. Hierbij denken we aan zaken als schone lucht, bodem en water en maatregelen tegen gevolgen van de klimaatverandering. En we denken ook aan ontmoeting, sociale activiteiten, ontspanning en rust voor onze mentale gezondheid. Of beweging, toegang tot zorg en gezonde voeding voor onze fysieke gezondheid. Een gezonde omgeving is voor ons allemaal de basis.

Sinds 1 januari 2024 is na meerdere malen uitstel de Omgevingswet in werking getreden. Dat is vanaf nu ons wettelijk kader rondom de inrichting van de ruimte.
Veel beleidstrajecten hebben hierop gewacht; immers, we willen geen nieuw beleid opstellen als we niet helder hebben wat het ruimtelijk kader ons biedt aan mogelijkheden. Actualisering volgt uit de omgevingsvisie en komt niet in plaats van het huidige beleid. Het gaat om een nadere uitwerking om sturing te geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente. Het gaat daarbij om het in de thematafels en kadernota besproken thema 'wat is de kwaliteit van ons landschap dat we willen behouden'.
Nu is het nodig op een aantal domeinen orde op zaken te stellen; sommige beleidsstukken dateren nog van voor de gemeentelijke herindeling. De hierboven genoemde thema's en de daarvoor benodigde middelen zijn daarom nu, zoals aangegeven in de kadernota, in de begroting opgenomen.

Voorzieningen zoals dorpshuizen, winkels, sportaccommodaties en openbaar vervoer verdienen doorlopend onze aandacht. Niet voor niets is dit onderwerp besproken aan de

thematafels in maart 2025. Voeg daarbij demografische en maatschappelijke ontwikkelingen als vergrijzing, afnemende beroepsbevolking, groeiende zorgvraag en individualisering en het resultaat is een complexe puzzel waarvoor we beperkte middelen beschikbaar hebben.

Een belangrijke ontwikkeling binnen dit programma is het aantal woningen in onze gemeente. Daarover gaat ook een van de doelen en resultaten in dit programma. Hieronder vindt u een grafiek met de netto woningtoevoeging per jaar en de verwachting voor de komende periode afgezet tegen de doelstelling.

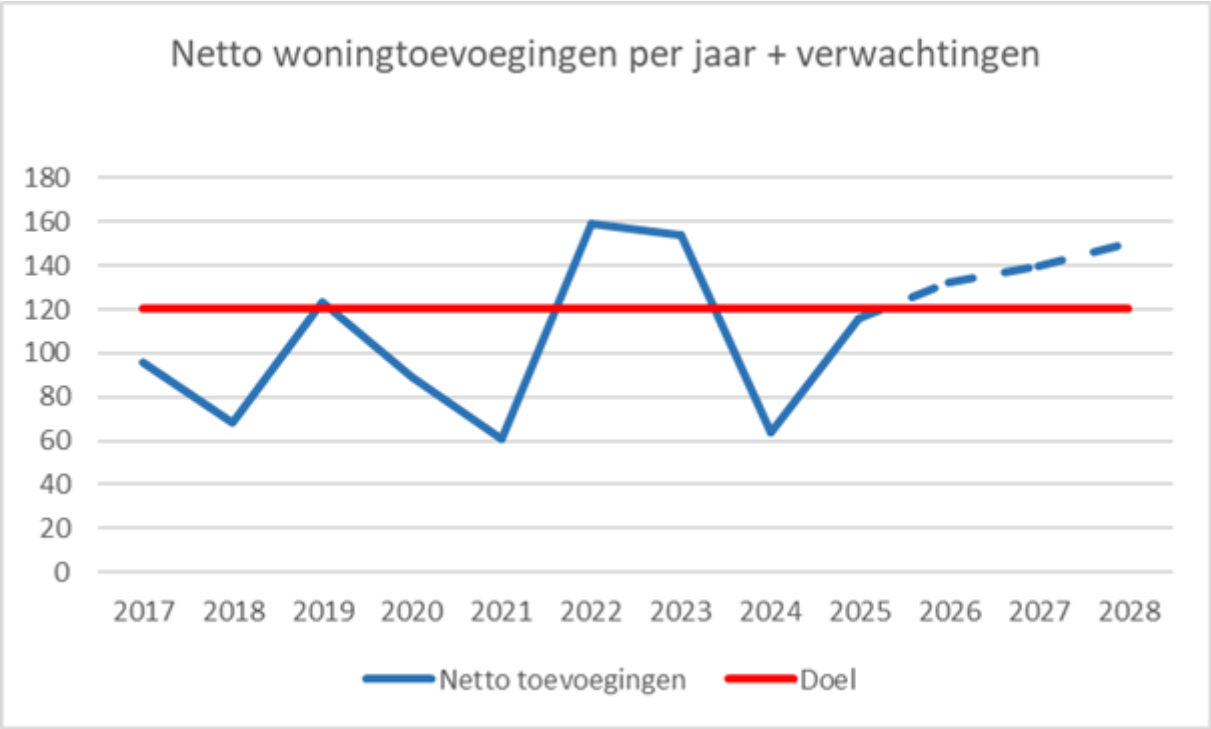

Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen. In de Voorjaarsnota rapporteerden we dat de effecten van de oorlog in het Midden-Oosten nog onzeker zijn. Behalve de prijsstijgingen kunnen we de effecten op de lange termijn niet goed inschatten.

Ambities, doelen & resultaten

(Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en hoe staan we ervoor?)

Ambitie 1 We beschermen ons landschap als een kernkwaliteit.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.1	**We richten ons op de gebruikswaarden, natuurwaarden en belevingswaarden van ons landschap.**				
1.1.1	We hebben een actueel LOP (Landschapsontwikkelingsprogramma).	✔	✔	✔	✔

1.1.10	We hebben dorpsprogramma's en gebiedsprogramma voor de kernen Beek, Ubbergen, Berg en Dal, Heilig Landstichting en omliggend buitengebied.	✔	✔	✔	✔
1.1.11	We hebben de eerste twee wijzigingen in het Omgevingsplan doorgevoerd.	✔	✔	✖	✔
Toelichting: Er was beperkte ambtelijke capaciteit. Daarnaast had het stedenbouwkundig bureau meer tijd nodig voor een ontwerp wijziging omgevingsplan dat we voor zienswijzen ter inzage konden leggen. Wij hebben met het bureau nieuwe afspraken gemaakt over de planning en voortgang van het project.					
1.1.2	We hebben een uitvoeringsprogramma voor het regionale programma Groene Mantel om Nijmegen.	✔	✔	✔	✔
1.1.3	We nemen deel aan het interreg-programma verbeelden Romeins werelderfgoed.	✔	✔	✔	✔
1.1.4	We streven naar een schone lucht in Berg en Dal in 2030.	✔	✔	✔	✔
1.1.5	We werken in 2030 schoon en emissieloos.	✔	✔	✔	✔
1.1.6	We beperken de geluidshinder en beschermen de gezondheid van mensen.	✔	✔	✔	✔
1.1.7	We hebben een veilige leefomgeving waarin risico's van gevaarlijke stoffen en activiteiten voor mens en milieu tot een aanvaardbaar minimum zijn beperkt.	✔	✔	✔	✔
1.1.8	We verminderen geurhinder tot een acceptabel niveau om de leefkwaliteit en gezondheid van inwoners te verbeteren.	✔	✔	✔	✔
1.1.9	We willen specifieke milieudoelen behalen en inspelen op lokale opgaven voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.	✔	✔	✔	✔

Ambitie 2 We willen elk dorp levendig en vitaal houden.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
2.1	**We zorgen voor een passend woningaanbod per dorp.**				
2.1.1	We bouwen dit jaar 150 woningen.	✔	✔	✔	✔
2.1.2	We zorgen voor spreiding en betaalbare woningen.	✔	✔	✔	✔

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
2.2	**We zorgen voor een passend aanbod van onze accommodaties voor onze inwoners.**				
2.2.1	We gaan de besturen van dorpshuizen beter ondersteunen.	✔	✔	✔	✔

2.2.2	Onze accommodaties voldoen aan de brandveiligheidseisen.	✔	✔	✔	✔
2.2.3	De Mallemolen is een aantrekkelijke plek (waar (muziek) verenigingen, bibliotheek, en inwoners elkaar ontmoeten en versterken).	✔	✔	✖	✔
Toelichting: We werken aan de revitalisering van het gebouw De Mallemolen. Hiervoor komt een nieuw voorstel eind 2026 – begin 2027 naar de raad.					
2.2.4	We onderzoeken de mogelijkheid om het zwembad open te houden als basisvoorziening in onze gemeente.	✔	✖	✖	✖
Toelichting: Wij zijn in gesprek met Vakantiepark De Oude Molen om een Publiek Private Samenwerking op te tuigen. Momenteel is zwembad De Lubert gesloten. De raad is op 27 oktober 2026 geïnformeerd over de stand van zaken.					
2.2.5	We willen een goede binnensport accommodatie voor het midden gebied (Beek, Ooij, Leuth).	✔	✔	✔	✔

Ambitie 3 We willen duurzaam verbonden zijn.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
3.1	**We zorgen voor comfortabele en duurzame mobiliteit.**				
3.1.1	We willen een duurzaam, veilig en toegankelijk mobiliteitssysteem dat de leefomgeving verbetert en bijdraagt aan klimaat-, gezondheids- en bereikbaarheidsdoelen.	✔	✔	✖	✔
Toelichting: Er is beperkte ambtelijke capaciteit voor de uitvoering.					

Ambitie 4 We zijn een groene en gezonde gemeente.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
4.1	**We moeten klimaatneutraal zijn in 2050.**				
4.1.1	Berg en Dal is klimaatneutraal in 2050.	✔	✔	✔	✔
4.1.2	We stellen een warmteprogramma vast als opvolger van de warmte transitievisie.	✔	✔	✖	✔
Toelichting: Er is beperkte ambtelijke capaciteit voor de uitvoering.					
4.1.3	We hebben de mogelijkheden in beeld voor energiesystemen en de opties voor een energiebedrijf.	✔	✔	✖	✔

	Toelichting: De ontwikkeling van een energiebedrijf heeft vertraging opgelopen. Zie ook beantwoording van raadsvraag 2026-V019. Op 1 oktober 2026 is een nieuwe opgavetrekker gestart, het proces rondom een energiebedrijf is hervat.				
4.1.4	We hebben en houden een robuust elektriciteitsnetwerk.	✗	✓	✗	✗
	Toelichting: Het trafostation Wylerbergmeer bij Beek is in aanbouw. Voor het zuidelijke deel van de gemeente is een locatie gevonden voor een nieuw trafostation. Dat is de oude locatie van zwembad De Lubert. Voor het noordelijke deel van de gemeente wordt nog gezocht naar een locatie. In de planning van Liander kan dat ook nog even duren.				

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
4.2	**We werken aan een passend en klimaatbestendig watersysteem.**				
4.2.1	We willen minder wateroverlast in Heilig Landstichting.	✓	✓	✓	✓
4.2.2	We willen minder wateroverlast in Beek.	✓	✗	✗	✓
	Toelichting: Het water dat voor overlast zorgt in Beek, komt van de stuwwal. We onderzoeken daarom of we het probleem boven op de stuwwal kunnen oplossen. Dat duurt nog zeker een half jaar. Maatregelen boven op de stuwwal dragen niet alleen bij aan het oplossen van de wateroverlast in Beek. Ze helpen ook tegen de verdroging van de stuwwal doordat we hier meer water infiltreren. Als dat niet lukt, moeten we aan de onderzijde van de stuwwal extra maatregelen nemen, in het centrum van Beek. Dan gaan de kosten omhoog. De werkzaamheden zijn in voorbereiding voor twee van de drie maatregelen die we gaan nemen. Vanuit het WRP en vanuit het project ‘Breedeweg maakt ruimte voor water’ is geld beschikbaar voor deze maatregelen. We maken afspraken met het waterschap over de verdeling van dit geld. Op basis van de kostenramingen die we hebben gemaakt voor alle projecten, hebben we aanvullend budget nodig. Ook maken we afspraken over hoe we de projecten in Beek samen oppakken.				

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026 Primair	Begroting 2026 na VJN	Mutaties t/m NJN	Begroting 2026 na NJN
Lasten	-27.651	-30.355	-31.865	813	-31.051
Baten	16.599	14.389	14.693	1.386	16.080
Totaal programma	**-11.052**	**-15.966**	**-17.171**	**2.200**	**-14.972**

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties groter dan € 50.000 die in deze Najaarsnota zijn verwerkt toegelicht met uitzondering van de administratieve overboeking. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de Voorjaarsnota 2026.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Datum	2026	Invest.
Mutaties tot Voorjaarsnota			
Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:			
Overloopwijziging		-35	-
Verhogen budget Starterslening	12-mrt-26	-	-1.000
Rioolreconstructie Vissersstraat Kekerdom	12-mrt-26	-	-200
Voorjaarsnota 2025	9-jul-26	-1.170	-169
Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota		**-1.205**	**-1.369**
Mutaties Najaarsnota			
1. Besluitvorming door raad tot Najaarsnota:			
1.1 Sporthal Ooij	28-mei-26	-	-200
1.2 Jaarstukken 2025	9-jul-26	-2.997	-
1.3 Actualisatie grondexploitaties 2026	24-sep-26	-	-
1.4 Project School Op de Horst	15-okt-26	-	-655
2. Overige wijzigingen Najaarsnota			
2.1 Kapitaallasten (exclusief riolering)		476	-
2.2 Riolering			
- aanpassing diverse budgetten (inclusief kapitaallasten)		785	-
- bijdrage voorziening riolering		-785	-
2.3 Energiekosten sporthallen/ zwembad/openbare verlichting		164	-
2.4 SPUK bijdrage sporthallen/ zwembad		278	-
2.5 Wet versterking regie volkshuisvesting		-121	-
2.6 Afval			-
- kosten		-95	-
- inzet voorziening afval		95	-
2.7 Vrijval voorziening gebouwen sport (zwembad)		61	-
2.8 Kabels en leidingen		170	-
2.9 Extra krediet Lynden- Rivier- Zalmstraat Millingen		-	-70
2.10 Extra krediet Händelstraat Groebseek		-	-150
2.11 Extra krediet Vissersstraat Kekerdom		-	-60
2.12 Extra krediet Reconstructie Bedrijventerein Mies Groesbeek		-	-190
2.13 Opbrengst grondverkopen		610	-
2.14 Opbrengsten verhuur gemeentegrond/erfpacht		75	-
2.15 Ruimtelijke ordening		99	-
2.16 Realisatiestimulans			
- kosten		-73	-
- rijksbijdrage		650	-
2.17 Uitkering MARN/ dividend ARN		67	-
2.18 Diverse projecten uit reserve lopende projecten:			
- Duurzaamheid/ Uitvoering Klimaatakkoord		477	-
- implementatie Omgevingswet		262	-

- project vitale vakantieparken	18	-
- watertappunten	38	-
- subsidie verenigingen/stichting verduurzaming accommodaties	1.217	-
- ontsluiting TOP Beek	47	-
- nieuwbouw zwembad de Lubert	404	-
- school op de Horst: herinrichting sportcomplex (verwijderen korfbalveld)	66	-
Diverse overige mutaties:		
- Gebruiksvergoeding sporthal de Duffelt	15	-
- Bijdrage meerkosten telecommunicatiemast Berg en Dal	-23	-
- Subisdiie Tennisvereniging Leuth	25	-
- Financiële bijdrage Achilles '29 - Sportpark de Heikant	-18	-
- Bewegwijzering	15	-
- Boombeheer	20	-
- Schoonhouden wegen	40	-
- Kosten weginspecties	15	-
- Rioolaansluitrecht en huisaansluitingen	30	-
- Kosten grondzaken	-10	-
- Rijksbijdrage voor opstellen landschapsbiografie	35	-
- Verhuiskostenvergoeding	10	-
- Welstandsadviezen	-30	-
Administratieve overboeking	87	-
Afrondingsverschillen	1	-
Totaal mutaties Najaarsnota	**2.200**	**-1.325**
Totaal mutaties programma 2	**995**	**-2.694**

2.1 Kapitaallasten (exclusief riolering)
De kapitaallasten zijn bijgesteld volgens de werkelijke stand van de Staat vaste activa per 1 januari 2026. Dit leidt voor dit programma tot een voordeel van € 476.000.

2.2 Riolering
De raming van de kapitaallasten op riolering stellen we met € 800.000 positief bij. De gerealiseerde opbrengst rioolheffing is € 130.000 lager dan geraamd. Daarnaast leiden aanpassingen van de rioleringsbudgetten voor onderhoud, reinigingskosten, inspecties en aanslagoplegging tot een voordeel van € 115.000. Dit verrekenen we met de voorziening riolering, zodat deze middelen ook in de toekomst beschikbaar blijven voor de werkzaamheden aan onze riolering. Per saldo hebben deze mutaties dus geen invloed op het begrotingssaldo.

2.3 Energiekosten sporthallen, zwembad en openbare verlichting
De energiekosten van de sporthallen, het zwembad en de openbare verlichting stellen we bij op basis van de werkelijke uitgaven van de afgelopen jaren. Dit leidt tot een positieve bijstelling van € 164.000.

2.4 SPUK bijdrage sporthallen/ zwembad
Vanuit het rijk ontvangen we de SPUK Sport (Specifieke Uitkering Stimulering Sport). Dit is een tegemoetkoming voor niet-aftrekbare btw-kosten op sportaccommodaties. We hebben in 2026 een voorschot ontvangen voor 2026. Dit voorschot is gebaseerd op de werkelijke

uitgaven van de afgelopen drie jaren. Daarnaast hebben we de afrekening ontvangen over 2024 (€ 149.000). Per saldo levert dit een voordeel op van € 278.000.

2.5 Wet versterking regie volkshuisvesting
Met de septembercirculaire 2026 hebben we € 121.000 ontvangen voor de uitvoeringskosten en integrale dienstverlening Wet versterking regie volkshuisvesting.

2.6 Afval
De openingstijden van de milieustraat In Millingen aan de Rijn zijn uitgebreid. Daardoor stijgen de kosten met € 110.000. Daarnaast is de bijdrage aan Munitax lager dan verwacht. Per saldo leidt dit tot een bijstelling van € 95.000 nadelig. Dit bedrag verrekenen we met de voorziening afval, waardoor deze mutatie geen effect heeft op het begrotingssaldo.

2.7 Vrijval voorziening gebouwen sport
Vanuit de voorziening gebouwen sport valt een bedrag van € 61.000 vrij. Dit is het aandeel van zwembad De Lubert in verband met de sloop van het gebouw vanaf oktober 2026.

2.8 Kabels en leidingen
We ontvangen een hogere straatwerkvergoeding voor kabels en leidingen. Daarnaast ramen we de uitvoerings- en onderhoudskosten voor 2026 deels af, omdat het onderhoud in 2027 wordt uitgevoerd. Het totaal van deze aanpassingen leidt tot een voordeel van € 170.000.

2.9 Extra krediet Lynden- Rivier- Zalmstraat Millingen
Voor het vervangen van het riool en wegen in de Lynden- Rivier- en Zalmstraat is een krediet van € 1.505.000 beschikbaar gesteld. We gaan opnieuw aan de slag met de van Lyndenstraat. In 2024 heeft de straat een nieuw riool en verharding gekregen. Na deze werkzaamheden hebben we echter signalen ontvangen dat de straat te smal is gemaakt. Hierdoor rijden onder andere vuilniswagens en ander zwaar verkeer regelmatig over het voetpad om veilig langs de geparkeerde auto’s te rijden. Dit heeft geleid tot beschadigingen aan het voetpad aan de dijkkant.
Om dit probleem op te lossen wil de gemeente de rijbaan verbreden. Het huidige voetpad aan de dijkkant, waar nu regelmatig overheen wordt gereden, wordt verwijderd. Op deze plek komt een smallere groenstrook. Hierdoor ontstaat er meer ruimte om elkaar te passeren. Voor deze aanpassing ramen we een extra krediet van € 70.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 3.383 per jaar.

2.10 Extra krediet Händelstraat en Zevenheuvelenweg Groesbeek
Voor het afkoppelen van het riool op de Händelstraat in Groesbeek is een krediet van € 198.000 beschikbaar gesteld. Voor het afkoppelen van het riool op de Zevenheuvelenweg (tussen Burgemeester Ottenhoffstraat en Nieuweweg) in Groesbeek is een krediet van € 1.200.000 beschikbaar gesteld. Door inflatie stijgen de kosten voor deze projecten. We ramen daarom een extra krediet van € 150.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 4.750 per jaar.

2.11 Extra krediet Vissersstraat Kekerdom
Voor de reconstructie van de Vissersstraat in Kekerdom is een krediet van € 820.000 beschikbaar gesteld. Door vertraging van de werkzaamheden van Vitens lopen wij ook vertraging op. Daardoor stijgen de kosten voor dit project (inflatie). We ramen een extra krediet van € 60.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 1.900 per jaar.

2.12 Extra krediet Reconstructie Bedrijventerrein Mies Groesbeek
Voor de reconstructie van Bedrijventerrein Mies in Groesbeek is een krediet van € 2.335.000 beschikbaar gesteld. Nu blijkt dat het vervangen van de rioolstreng onder het spoor noodzakelijk is, maar dit was niet voorzien. We ramen een extra krediet van € 190.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 6.017 per jaar.

2.13 Opbrengst grondverkopen
Er zijn gronden aangekocht welke we op de balans moeten activeren. Daartegenover staat de verkoop van gronden in Leuth om de aankoop mogelijk te maken. Dit leidt tot een positieve bijstelling van de opbrengst uit grondverkopen met € 610.000.

2.14 Opbrengsten verhuur gemeentegrond/erfpacht
Door het actualiseren van overeenkomsten en het inrichten van een vastgoedregistratie systeem hebben we een verbeterd inzicht in onze gemeentelijke gronden die we verhuren of verpachten. Daardoor ramen we de opbrengsten bij met € 75.000.

2.15 Ruimtelijke ordening
Er zijn het dit jaar meer anterieure overeenkomsten afgesloten en de legesinkomsten voor planwijzigingen zijn dit jaar hoger. Daarnaast zien we ook meer verzoeken om planschades. We stellen de inkomsten bij met € 202.000. Tegenover deze extra inkomsten staan hogere advieskosten en planschadekosten. Per saldo hebben deze mutaties een positief effect van € 99.000.

2.16 Realisatiestimulans Woningbouw
In 2026 ontvangen we van het rijk € 650.000 voor de Realisatiestimulans Woningbouw. Een deel hiervan zetten we in voor personele kosten (€ 73.000). Conform afspraak storten we het restant bij de jaarrekening in de reserve Realisatiestimulans Woningbouw. Zie ook 2.11 programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid.

2.17 Uitkering MARN/ dividend ARN
Als deelnemer van de MARN ontvangen we jaarlijks een uitkering. Dit betreft het dividend van de ARN. De uitkering die we in 2026 ontvangen is € 67.000 hoger dan verwacht.

2.18 Diverse projecten uit reserve lopende projecten:
In de reserve lopende projecten is voor diverse activiteiten en projecten geld beschikbaar. Een aantal van deze projecten voeren we dit jaar niet of niet volledig uit. De budgetten (lasten en baten) ramen we daarom nu af. Het geld voor deze projecten blijft beschikbaar in de reserve lopende projecten. Deze mutatie heeft geen effect op het begrotingssaldo. Zie ook 2.12 programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid. Voor dit programma gaat het om:

- duurzaamheid/ Uitvoering Klimaatakkoord
- implementatie Omgevingswet
- project vitale vakantieparken
- watertappunten
- subsidie verenigingen/stichting verduurzaming accommodaties
- ontsluiting TOP Beek
- nieuwbouw zwembad de Lubert
- school op de Horst: herinrichting sportcomplex (verwijderen korfbalveld)

Verbonden partijen

Dar N.V.

Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen

Omgevingsdienst Groene Metropool

Programma Economie, Werk en Inkomen

Inleiding

Overkoepelende visie en ambities
Binnen het programma Economie, Werk en Inkomen geven we uitvoering aan de ambities uit de beleidskaders, zoals opgenomen in de bijlage ‘Beleidskaders’. Zoals vastgesteld in de kadernota blijft uitgangspunt in ons beleid, dat iedereen de kans krijgt om mee te doen in onze gemeente.

Voor 2026 richten we ons op onderstaande ambities:
- We dragen bij aan een gezonde financiële basis voor inwoners;
- We zorgen ervoor dat iedereen kan participeren;
- We zorgen voor een vitale en duurzame economie;
- We zorgen voor lerende omgevingen.

Regulier werk
In 2026 blijven we ons inzetten voor de bestaanszekerheid van onze inwoners. We bieden ondersteuning aan mensen die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Dit doen we door het verstrekken van uitkeringen en individuele toeslagen op basis van de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast bieden we ondersteuning bij aanvullende inkomensregelingen en zetten we ons actief in voor het voorkomen en oplossen van schuldenproblematiek. Zo komen we in 2026 met een nieuw actieplan Minima en Schuldhulpverlening.

Onze aanpak blijft gericht op maatwerk. We zetten passende instrumenten in zoals saneringskredieten, budgetbeheer en budgetcoaching. Ook in 2026 blijven we investeren in preventie en nazorg, zodat inwoners duurzaam financieel stabiel kunnen blijven.

Voor inwoners met een bijstandsuitkering ligt de nadruk op activering en participatie. Samen met het WerkBedrijf Rijk van Nijmegen begeleiden we mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt richting werk. Is betaald werk (nog) niet haalbaar? Dan zoeken onze consulenten participatie samen met de inwoner naar andere vormen van maatschappelijke deelname. Bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, dagbesteding of een training. Dit is in lijn met het wetsvoorstel Participatiewet in Balans (beoogde inwerkingtreding 1 januari 2026). Daarbij wordt ‘sociale activering’ vervangen door ‘maatschappelijke participatie’. Hierbij gaat het om onbeloonde activiteiten die gericht zijn op deelname aan het maatschappelijke leven.

In een tijd waarin het bijstandsbestand groeit en de druk op bestaanszekerheid toeneemt, blijven we alert en wendbaar. We zetten ons in voor een sociaal vangnet dat werkt en voor kansen die mensen vooruithelpen.
Daarnaast zijn we trots op onze gemeente als aantrekkelijke plek voor zowel inwoners als bezoekers. Met een gevarieerd aanbod aan winkels, musea en horeca dragen we bij aan levendige dorpskernen en een sterk voorzieningenniveau in alle dorpen. We ondersteunen initiatieven zoals de Bedrijven Investerings Zone (BIZ). Via het koopstroomonderzoek houden we zicht op ontwikkelingen in het lokale economische klimaat en sturen we waar mogelijk bij. We (blijven) investeren in een aantrekkelijke gemeente met voorzieningen van goede kwaliteit voor zowel inwoners als bezoekers. Ook onze bedrijventerreinen spelen een belangrijke rol in de lokale economie. We zetten in op duurzame, goed bereikbare en toekomstbestendige werklocaties die ruimte bieden aan innovatie. Tegelijkertijd stimuleren we samenwerking en netwerkvorming tussen ondernemers, zodat de organisatiegraad en gezamenlijke slagkracht verder kunnen groeien. Zo versterken we samen het economische fundament van onze gemeente.

Samenwerken
Dit werk doen we niet alleen. We werken nauw samen met onze maatschappelijke partners, zoals Stichting Leergeld, Stichting Urgente Noden Gelderland-Zuid, Stichting Schuldhulpbuddy Berg en Dal, Humanitas, de Kledingbank, de Voedselbank en Stichting BWN. Dankzij deze samenwerking kunnen we inwoners op meerdere leefgebieden ondersteunen en bijdragen aan hun bestaanszekerheid.

We werken samen met externe partners zoals de Groene Metropoolregio, The Economic Board en Lifeport@ en de Stichting Toerisme en Recreatie Berg en Dal.

Ontwikkelingen en trends

Macrobudget BUIG
In 2026 blijft het Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten-budget apart. Het wordt niet verplaatst en er wordt niet op gekort. Voor kleinere gemeenten met een inwoneraantal tot 40.000 is het verdeelmodel grotendeels gebaseerd is op historische uitgaven. Voor die gemeenten sluit de financiering steeds minder aan op actuele ontwikkelingen. Tegelijkertijd leidt de sluiting van regelingen als de Wajong en Wsw tot een grotere instroom in de bijstand. Daardoor neemt de druk op een al krapper wordend budget verder toe.

Aantal bijstandsgerechtigden
De komende periode vragen verschillende ontwikkelingen onze aandacht. Zo zien we sinds 2023 een toename van het aantal Participatiewet-uitkeringen. Deze trend heeft zich voortgezet in 2024 en in de eerste helft van 2025. De groei van het bijstandsbestand wordt mede veroorzaakt door een instroom van statushouders. En door instroom van inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, die voorheen recht hadden op bijvoorbeeld de Wajong. De uitstroom naar werk blijft achter, terwijl de instroom toeneemt. Hierdoor groeit het totaal aantal inwoners dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering. We merken dat inwoners steeds meer ondersteuning vragen. Dat komt ook doordat onder andere digitalisering veel vraagt van mensen, en niet iedereen kan dat allemaal behappen. Dit vraagt meer van onze consulenten en de medewerkers van het WerkBedrijf. Ook kost het meer tijd en middelen.

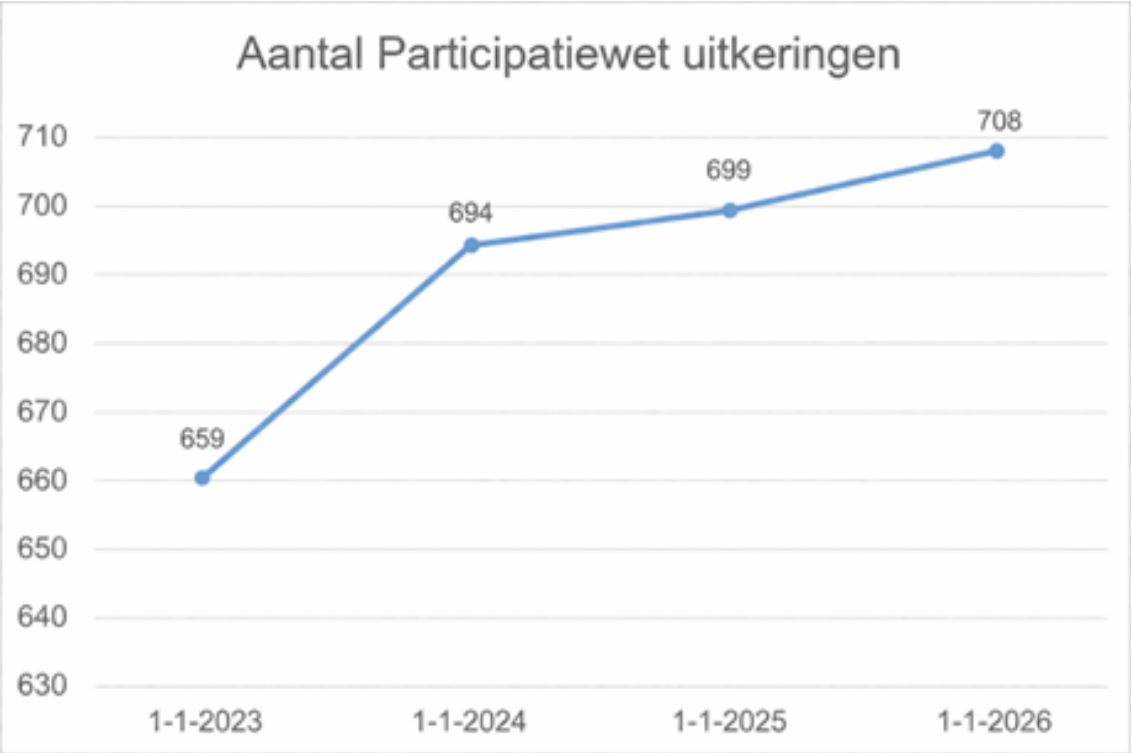

Bovenstaande ontwikkeling onderstreept het belang van een krachtige en samenhangende aanpak. Daarbij zetten we in op activering, begeleiding naar werk en ondersteuning op maat. We blijven investeren in samenwerking met partners en in het versterken van de lokale economie. Daardoor kunnen meer inwoners duurzaam deelnemen aan de samenleving.

Wetswijzigingen
De volgende twee wetten zijn in voorbereiding: wetsvoorstel Proactieve Dienstverlening en wetsvoorstel Handhaving Sociale Zekerheid. Het wetsvoorstel Proactieve Dienstverlening maakt het mogelijk dat overheidsorganisaties zoals UWV, SVB en gemeenten burgers actief benaderen over regelingen en voorzieningen waar zij mogelijk recht op hebben. Het doel is om bestaanszekerheid te vergroten en armoede te verminderen door mensen beter te informeren en te ondersteunen. Hiervoor wordt het delen van persoonsgegevens tussen instanties wettelijk geregeld.

Het wetsvoorstel Handhaving Sociale Zekerheid introduceert een nieuw handhavingskader voor sociale zekerheidswetten. Hierbij ligt de nadruk op maatwerk, proportionaliteit en de menselijke maat. Het biedt uitvoeringsorganisaties meer ruimte om af te zien van boetes of terugvorderingen bij vergissingen of bijzondere omstandigheden. Ook wordt een schriftelijke waarschuwing zonder gevolgen mogelijk als alternatief voor sancties. De beoogde inwerkingtreding van beide wetten is 1 januari 2027, mits de parlementaire behandeling in 2025 of begin 2026 plaatsvindt.

Economische zaken en toerisme en recreatie
De economische visie “hier wordt gewerkt’ uit 2017 is aan een update toe. In de begroting 2025 is al opgenomen dat we een uitvoeringsagenda Economie opstellen. Het budget hiervoor is gereserveerd. We bieden deze uitvoeringsagenda voor de zomer van 2026 aan de raad aan.

Toerisme en recreatie
Wij voeren sinds de vaststelling (in 2017) van de Kadernota Toerisme Van Trots naar Topbestemming projecten uit die hierin benoemd zijn. Een aantal onderwerpen en projecten die hierin staan is nog steeds actueel en relevant, maar er zijn inmiddels nieuwe

ontwikkelingen. De grootste ontwikkelingen vinden plaats in de versterkte regionale samenwerking op het gebied van gastheerschap (fysieke toeristische informatiepunten) en regiopromotie. Dat gebeurt op het niveau van de Groene Metropoolregio en het Rijk van Nijmegen. In 2026 ronden we de werkzaamheden van hercerticering van onze gemeente als Green Destination af. Daarvoor leveren we rapportages aan. De toeristische ondernemers worden hierbij betrokken. In juni zal een fysieke audit plaatsvinden. Ook zal de komende maanden een voorstel worden voorbereid over de aanpak van een actualisering van het beleid uit 2017.

Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota

Er zijn géén nieuwe ontwikkelingen.

Ambities, doelen & resultaten

(Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en hoe staan we ervoor?)

Ambitie 1 We dragen bij aan een gezonde financiële basis voor inwoners.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.1	**We voorkomen inwoners met problematische schulden.**				
1.1.1	We zetten in op preventie en nazorg van schulden. We komen met 30% van de inwoners in contact die in de vroegsignalering zijn gemeld. Verder ontwikkelen we nieuwe acties specifiek voor jongeren.	✔	✔	✔	✔

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.2	**We bereiken inwoners met een laag inkomen en ondersteunen hiermee in hun levensonderhoud.**				
1.2.1	We zorgen ervoor dat we de financiële bestaanszekerheid van onze inwoners ondersteunen, en zetten verder in op vereenvoudiging en verduidelijking van ons aanbod.	✘	✔	✔	✔

Toelichting:
We bieden het actieplan minima en schuldhulpverlening eind 2026 aan de raad aan. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2027, in plaats van najaar 2026.
De concrete acties die we in de begroting hebben genoemd lopen door.

Het is inmiddels duidelijk dat de wetswijzigingen van fase 2 Participatiewet in Balans per 1 januari 2027 in werking treden.

Ambitie 2 We zorgen ervoor dat iedereen kan participeren.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
2.1	**Alle inwoners doen mee, bij voorkeur door werk.**				
2.1.1	We willen het bestand in dienstverlening bij consulenten participatie met 5% verminderen.	✔	✔	✔	✔
2.1.2	We bewegen nog meer richting vertrouwen, eenvoud en menselijke maat.	✔	✔	✘	✘
Toelichting: De Wet handhaving sociale zekerheid is behandeld in de Tweede Kamer en heeft een beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2027. Met deze wet worden vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat nadrukkelijker onderdeel van het handhavingskader binnen de sociale zekerheid, waaronder de Participatiewet. De landelijke besluitvorming en het verdere tijdpad kunnen nog wijzigen. Dit heeft invloed op aanpassing van lokaal beleid en uitvoering van de wet.					
2.1.3	We willen inwoners met een uitkering met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt meer kans geven op duurzaam betaald werk.	✔	✔	✔	✔

Ambitie 3 We zorgen voor een vitale en duurzame economie

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
3.1	**We zorgen voor een divers ondernemersaanbod.**				
3.1.1	We gaan in 2026 aan de slag met de uitvoeringsagenda Economie (themagericht programma Economie).	✔	✔	✘	✔
Toelichting: We lopen iets uit en bieden in het voorjaar 2027 het nieuwe programma aan de raad aan.					

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
3.2	**Toeristen en recreanten bezoeken Berg en Dal graag.**				
3.2.1	We verbeteren het toegankelijke aanbod.	✔	✔	✔	✔
3.2.2	Wandelaars en fietsers weten onze gemeente nog beter te vinden.	✔	✔	✔	✔
3.2.3	We gaan aan de slag met de uitvoeringsagenda/programma Toerisme en Recreatie	✔	✔	✔	✔
3.2.4	Berg en Dal is en blijft een Green Destination. We behouden de hoogste onderscheiding die we hebben ontvangen.	✔	✔	✔	✔
3.2.5	We hebben Vitale Vakantieparken.	✘	✘	✘	✘

Toelichting:
Het college informeerde de raad over de laatste ontwikkelingen met een raadsinformatienota (griffienummer 2026-I040). We wachten op het handelingskader dat de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening aankondigde. Intussen maken we pas op de plaats in het opstellen en ontwikkelen van lokaal beleid Vitale Vakantieparken.

Ambitie 4 We zorgen voor lerende omgevingen.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
4.1	**We creëren een sterke culturele basisinfrastructuur.**				
4.1.1	We versterken zes toegankelijke bibliotheekvoorzieningen in onze gemeente.	✔	✔	✔	✔
4.1.2	We hebben een museumlandschap met twee bijzondere musea. Deze musea krijgen in 2026 een plek in de uitvoeringsagenda toerisme en economie.	✔	✔	✔	✔
4.1.3	We ondersteunen onze verenigingen en onderwijsinstellingen met respectievelijk een verenigingsondersteuner cultuur en een cultuurcoach.	✔	✔	✔	✔
4.1.4	We onderzoeken samen met St. Cecilia de mogelijkheden voor een nieuwe accommodatie.	✔	✔	✔	✔

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026 Primair	Begroting 2026 na VJN	Mutaties t/m NJN	Begroting 2026 na NJN
Lasten	-28.706	-29.076	-30.462	-1.138	-31.599
Baten	15.147	14.433	14.493	853	15.346
Totaal programma	**-13.559**	**-14.643**	**-15.968**	**-285**	**-16.254**

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties groter dan € 50.000 die in deze Najaarsnota zijn verwerkt toegelicht met uitzondering van de administratieve overboeking. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de Voorjaarsnota 2026.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Datum	2026	Invest.
Mutaties tot Voorjaarsnota			
Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:			
Grondexploitatie Hulsbeek fase 2	5-feb-26	-1.197	-
Voorjaarsnota 2026	9-jul-26	-129	-
Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota		**-1.326**	**-**
Mutaties Najaarsnota			
1. Besluitvorming door raad tot Najaarsnota:			
1.1 Subsidie Museumpark Orientalis	28-mei-26	-353	-
1.2 Jaarstukken 2025	9-jul-26	-565	-
			-
2. Overige wijzigingen Najaarsnota			
2.1 Bijstand		268	-
2.2 Minimabeleid		-120	-
2.3 Economische ontwikkeling MKB Berg en Dal			
- kosten		-50	-
- subsidie Winterfonds provincie Gelderland		50	-
2.4 Diverse projecten uit reserve lopende projecten:			
- dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden		25	-
- impuls sociale ontwikkelbedrijven		69	-
- multifunctioneel gebouw St Cecilia voorbereiding		121	-
- implementatie Participatiewet in balans		68	-
- investeringssubisidie 2025 Vrijheidsmuseum		63	-
- versterken Bedrijventerrein I en II in Groesbeek		89	-
Diverse overige mutaties:			
- Bijdrage MGR		-9	-
- Bijdrage Munitax		3	-
- Kapitaallasten		1	-
- Toerisme		-10	-
- Inzet deel budget economie voor techniekloka al		4	-
- Subsidie bibliotheek (Informatiepunt digitale overheid)		-35	-
Administratieve overboeking		93	-
Afrondingsverschillen		3	-
Totaal mutaties Najaarsnota		**-285**	**-**
Totaal mutaties programma 3		**-1.611**	**-**

2.1 Bijstand
We verhogen de budgetten voor de bijstandsuitkeringen vanwege een toename van het aantal inwoners dat een beroep doet op bijstand. Ook de Rijksuitkering neemt toe, doordat landelijk het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt. De hogere Rijksuitkering compenseert onze

extra uitgaven aan bijstandsuitkeringen. Per saldo levert dit bij de najaarsnota een voordeel op van € 268.000.

2.2 Minimabeleid
Bij de meicirculaire 2026 hebben we extra middelen van het Rijk ontvangen voor de aanpak van de alleenverdienersproblematiek (€ 36.000), problematische schulden (€ 41.000) en lokale energiehulp (€ 43.000). Deze extra Rijksmiddelen hebben we zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant geraamd.

2.3 Economische ontwikkeling MKB Berg en Dal
Voor de economische ontwikkeling van het MKB in Berg en Dal zetten we extra ondersteuning in. We dekken deze kosten uit de subsidie Winterfonds van de provincie Gelderland.

2.4 Diverse projecten uit reserve lopende projecten
In de reserve lopende projecten is voor diverse activiteiten en projecten geld beschikbaar. Een aantal van deze projecten voeren we dit jaar niet of niet volledig uit. De budgetten (lasten en baten) ramen we daarom nu af. Het geld voor deze projecten blijft beschikbaar in de reserve lopende projecten. Deze mutatie heeft geen effect op het begrotingssaldo. Zie ook 2.12 programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid. Voor dit programma gaat het om:

- dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden
- impuls sociale ontwikkelbedrijven
- multifunctioneel gebouw St Cecilia voorbereiding
- implementatie Participatiewet in balans
- investeringssubisidie 2025 Vrijheidsmuseum
- versterken Bedrijventerrein I en II in Groesbeek

Verbonden partijen

Euregio (Rhein-Waal)

Grenzland Draisine GMBH

Instituut Bijzonder Onderzoek

Leisurelands

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

Stichting Rijk van Nijmegen@

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Inleiding

Overkoepelende visies en ambities
In 2026 gaan we door met het verder versterken van de betrouwbaarheid en transparantie van onze gemeentelijke organisatie. Waar dat kan samen met onze inwoners en partners. Onze gemeente wil toegankelijk zijn en een veilige plek bieden om te wonen, te ondernemen en te recreëren.

Als mensen denken aan de toekomstige relatie met de overheid, zien ze het liefst een overheid die eerlijk is, begripvol richting burgers communiceert en handelt met een menselijke maat. Begrijpelijkheid en dienstverlening via één loket zijn belangrijke verbeterpunten (Uit: Nationale Ombudsman ‘Relatie tussen burger en overheid 2030’).

Met dit programma zetten wij stevig in op een slagvaardig bestuur, een dienstverlening die de inwoner centraal stelt en een veilige leefomgeving voor iedereen. Zo bouwen we aan een toekomstbestendige gemeente die klaar is voor de uitdagingen van morgen.

Regulier werk
Alle medewerkers van de gemeente dragen bij aan de ambitie om betrouwbaar, toegankelijk en veilig te zijn. Wat betekent dit precies, nu en in de komende jaren? We gaan verder met dit te concretiseren en versterken onze dienstverlening. Belangrijke aandachtspunten zijn daarbij benaderbaar en betrouwbaar zijn, helder communiceren en onze afspraken nakomen.

We streven naar één loket voor inwoners en het verder digitaliseren van onze dienstverlening – hiermee sluiten we aan op landelijke standaarden zoals die zijn gesteld in de nieuwe Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv). We zorgen daarnaast voor goede bereikbaarheid en waar gewenst persoonlijk contact met inwoners.

Hebben inwoners hulp nodig bij het doen van aanvragen? Dan bieden we die hulp. We bieden digitale zelfservice waar dat kan en zijn persoonlijk waar het nodig is. Ook onze samenwerkingspartners vergeten we niet: we maken goede afspraken om hen te kunnen aanspreken op hun dienstverlening.

Samenwerken
We doen dit niet alleen. We werken samen met inwoners, maatschappelijke partners (zoals de VRGZ en Munitax) en bedrijven. En ook met de gemeenten om ons heen, met name in het Rijk van Nijmegen, Regio Rivierenland en de Groene Metropoolregio.

Ontwikkelingen en trends
Onze gemeente staat midden in een dynamische samenleving. Demografische, economische, politieke en technologische ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op. Deze trends beïnvloeden de manier waarop wij besturen, diensten verlenen en veiligheid borgen. In de komende begrotingsperiode richten wij ons op een wendbare, weerbare en toekomstgerichte organisatie die inspeelt op de volgende ontwikkelingen:

Bestuur (financiën)
Zoals vastgelegd in de Kadernota 2026 kunnen we de onroerende zaakbelasting (OZB) stapsgewijs verhogen naar het gemiddelde niveau van de referentiegemeenten (maximaal 45%). Dit geeft extra jaarlijkse inkomsten van € 720.000 (10%) en kan oplopen tot maximaal € 3.240.000 (45%).
Dit doen we alleen als het nodig is voor het financiële meerjarenperspectief. We zetten deze stijging dan in om de begroting sluitend te maken.

We verhogen de toeristenbelasting vanaf 2027, ondanks dat het niet nodig is om de begroting sluitend te krijgen. We vinden het belangrijk dat ook onze toeristen bijdragen aan onze lokale voorzieningen en onderhoudsniveau. Daarnaast brengen we hiermee het tarief in lijn met de omliggende gemeenten. Het percentage waarmee we de toeristenbelasting willen laten stijgen bedraagt 53%. Dit betekent voor 2027 dat de tarieven per overnachting stijgen naar € 2,50 (2026: € 1,63) voor het normale tarief en naar € 1,58 (2026: € 1,03) voor tarief kamperen. Hiermee halen we € 411.000 extra toeristenbelasting op.

Dienstverlening
Het gemeentehuis in Groesbeek is de centrale huisvesting voor onze organisatie. Het dagelijkse onderhoud is op orde. Maar het gebouw voldoet op meerdere onderdelen niet meer aan de eisen van deze tijd. De inrichting sluit onvoldoende aan bij de wensen en behoeften van inwoners, medewerkers, bestuur en raad. Met het project huisvesting geven we invulling aan een structurele aanpassing van de inrichting van het gemeentehuis. Een aanpassing waarmee we de inrichting weer in overeenstemming brengen met de huidige eisen van dienstverlening, duurzaamheid en goed werkgeverschap. De nadruk ligt op de vernieuwing van het publieksgebied (de hal), de raadszaal en het kantoorgedeelte. Zo verbeteren we de ontvangst en service voor inwoners. We versterken de vergaderfaciliteiten voor de raad. En creëren een passende, flexibele werkomgeving voor onze medewerkers.

Sterker en diverser inwonerbestand
Het inwoneraantal groeit licht en de samenstelling verandert. Inwoners zijn mondiger, digitaal vaardiger én verwachten maatwerk. Daarom sluiten wij onze dienstverlening nog nauwer aan op individuele wensen. We brengen hiervoor de klantreis van de inwoners steeds beter in beeld. Zo kunnen we onze processen en communicatie hierop afstemmen.

Regionale samenwerking onder druk van schaarste
De arbeidsmarkt is krap en de uitvoeringslast groeit. Voor een product als reisdocumenten zien we de komende vier jaar een piek van zo'n 60%. We zetten een personeels- en expertisepool in de regio op. Zo spreiden we de werkdruk, beperken we kwetsbaarheid en benutten we gezamenlijke capaciteit optimaal.

Toenemende complexiteit
Inwoners vragen om snelle en betrouwbare burgerzaken. Daarnaast wordt het complexer, door nieuwe wetten, zoals in 2024 de dubbele achternamen. En door strengere regels rond het voorkomen van identiteitsfraude.

Politieke dynamiek en vertrouwen in de overheid
Met meerdere verkiezingen op komst en een onvoorspelbaar politiek landschap is transparantie belangrijker dan ooit. We investeren in bewustwording bij medewerkers over hun publieke rol, de Wet open overheid en zaakgericht werken Zo zien inwoners dat wij betrouwbaar, toegankelijk en zorgvuldig omgaan met informatie. Tegelijk blijven we alert op piekbelasting bij grootschalige vluchtelingeninstroom en de registratie in de BRP.

Technologische versnelling
Digitalisering en kunstmatige intelligentie bieden kansen voor efficiëntere processen, maar maken het resterende werk specialistischer. We investeren in opleiding, moderne ICT-infrastructuur en ethisch verantwoorde inzet van AI (artificiële intelligentie). We stimuleren inwoners hun zaken zelf af te handelen, zonder daarbij de menselijke maat te verliezen. Zo houden we professionele capaciteit vrij voor complexe vragen.

Veiligheid
We willen werken vanuit vertrouwen, maar tegelijkertijd ook fraude aanpakken. We voeren het regionaal beleidsplan 2024-2027 Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) uit. Dat

betekent, dat we inzetten op goede crisisbeheersing. We werken lokaal en regionaal samen op het gebied van ondermijning.

Ontwikkelingen Najaarsnota ten opzichte van Voorjaarsnota

Nulmeting dienstverlening
Begin 2026 is een nulmeting uitgevoerd. Daarbij konden inwoners via een vragenlijst aangeven hoe tevreden ze zijn over onze dienstverlening. Inwoners geven de dienstverlening van de gemeente gemiddeld een 7,4. Dit is net wat hoger dan het landelijk gemiddelde. Maar niet alle diensten scoren even hoog. De projecten binnen Versterken dienstverlening zorgen ervoor dat we onze dienstverlening verder ontwikkelen en verbeteren. Onder meer door kaders en normen voor dienstverlening te verduidelijken. En ervoor te zorgen dat we deze in de praktijk goed toepassen. Daarnaast ontwikkelen we een dashboard dienstverlening. Daarmee krijgen we structureel zicht op de kwaliteit van onze dienstverlening. Deze ontwikkelingen vormen de basis voor het doorvoeren van verbeteringen. Resultaten worden verder zichtbaar in 2026 en 2027. Ook in het nieuwe coalitieakkoord is afgesproken dat we actief met de resultaten van dit onderzoek aan de slag gaan.

Ambities, doelen & resultaten

(Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en hoe staan we ervoor?)

Ambitie 1 De gemeente Berg en Dal is een betrouwbare, toegankelijke en veilige gemeente.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.1	**Verhogen van de betrouwbaarheid van de dienstverlening van de gemeente.**				
1.1.1	Alle medewerkers van onze gemeente werken volgens de nieuw vastgestelde visie op dienstverlening.	✔	✔	✔	✔

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.2	**We hebben (integraal) inzicht in de tevredenheid van inwoners over onze dienstverlening.**				
1.2.1	We kennen de behoeften van inwoners over onze dienstverlening. We sluiten met onze dienstverlening aan bij de behoeften van onze inwoners.	✔	✔	✔	✔

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
1.3	**We streven naar een hoog niveau van onze dienstverlening. Daarnaast willen we goed toegankelijke dienstverlening voor alle inwoners en ondernemers.**				
1.3.1	We maken onze digitale diensten inzichtelijk en kijken of we verder kunnen digitaliseren.	✔	✔	✘	✔

Toelichting:
We digitaliseren steeds meer diensten. Dit onderdeel sluit ook aan bij de Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmbev). Team Informatie werkt aan een goed overzicht van alle diensten, de huidige status en mogelijkheden qua digitalisering. Onder andere door personele wisselingen moesten we prioriteitgeven aan de implementatie van het nieuwe zaaksysteem.

Ambitie 2 De gemeente Berg en Dal is een prettige en veilige omgeving om te wonen, te werken en te recreëren.

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
2.1	**Een veilige gemeente waar wet- en regelgeving wordt nageleefd en waar we ondermijnende activiteiten bestrijden.**				
2.1.1	We versterken de regionale samenwerking op het gebied van ondermijning.	✔	✔	✔	✔

Resultaten		Inhoud	Financiën	Planning	Risico
2.2	**We zijn voorbereid op een eventuele crisis.**				
2.2.1	We versterken de samenwerking met de Veiligheidsregio en andere ketenpartners in onze regio en creëren daarmee een sterk netwerk op het gebied van veiligheid en crisisbeheersing.	✔	✔	✔	✔
2.2.2	We werken aan een weerbare organisatie en passen continuïteitsplannen aan op de actualiteit.	✘	✔	✘	✘
Toelichting: Het onderwerp bedrijfscontinuïteit vraagt om een integrale aanpak door het domein overstijgend karakter. In het najaar van 2026 stellen we een projectopdracht voor weerbaarheid en bedrijfscontinuïteit op met bijbehorende planning. De daadwerkelijke uitvoering vindt plaats vanaf 2027.					
2.2.3	We zijn voorbereid op een ramp of crisissituatie.	✔	✔	✔	✔

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026 Primair	Begroting 2026 na VJN	Mutaties t/m NJN	Begroting 2026 na NJN
Lasten	-34.301	-24.234	-25.092	-8.792	-33.885
Baten	102.717	93.871	97.325	11.118	108.443
Totaal programma	**68.417**	**69.637**	**72.232**	**2.326**	**74.558**

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties groter dan € 50.000 die in deze Najaarsnota zijn verwerkt toegelicht met uitzondering van de administratieve overboeking. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de Voorjaarsnota 2026.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		Datum	2026	Invest.
Mutaties tot Voorjaarsnota				
Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:				
Overloopwijziging			105	-
Bijdrage algemene reserve voor Grondexploitatie Hulsbeek fase 2			1.197	-
Voorjaarsnota 2026		9-jul-26	1.293	-
Totaal mutaties t/m Najaarsnota			**2.595**	**-**
Mutaties Najaarsnota				
1. Besluitvorming door raad tot Najaarsnota:				
1.1	Bijdrage algemene reserve voor subsidie Museumpark Orient	28-mei-26	220	-
1.2	Project Revitalisering Mallemolen	28-mei-26	-403	-
1.3	Jaarstukken 2025	9-jul-26	6.201	-
1.4	Project School Op de Horst	15-okt-26		
	- Bijdrage algemene reserve		-655	-
	- Toevoeging reserve kapitaallasten		655	-
2. Overige wijzigingen Najaarsnota				-
2.1	Kosten bedrijfsvoering		381	-
2.2	Treasury		-297	-
2.3	Opbrengst ozb		90	-
2.4	Algemene uitkering		250	-
2.5	VRGZ: frictiekosten ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ/ GGD GZ		-63	-
2.6	Bommenregeling		-93	-
2.7	Bijdrage Munitax		142	-
2.8	Aframen stelposten		272	-
2.9	Toevoeging aan reserve lopende projecten: onderwijs alleenstaande minde		-99	-
2.10	Kosten gemeenteraad		-56	-
2.11	Toevoeging aan reserve Realisatiestimulans		-577	-
2.12	Bijdrage reserve lopende projecten		-3.626	-
2.13	Bijdrage reserve speeltuinen		174	-
2.14	Toevoeging reserve Beschermd wonen/maatschappelijke opvang		-209	-
	Diverse kleine mutaties:			
	- Kapitaallasten		-2	-
	- Presentiegelden verkiezingen		-15	-
	- Advieskosten burgerzaken		5	-
	- Controles Drank- en Horecawet		22	-

- Inzet post onvoorzien voor financiële bijdrage Achilles '29	18	-
Administratieve overboeking	-9	-
Afrondingsverschillen		-
Totaal mutaties Najaarsnota	**2.326**	**-**
Totaal mutaties programma 4	**4.921**	**-**

2.1 Bedrijfsvoering
Actualisatie van de kosten van de bedrijfsvoering levert in totaal een voordeel op van € 381.000. De grootste bijstelling zijn de personele kosten met € 308.000. Dit voordeel wordt voor 95% veroorzaakt door het niet (of later) invullen van vacatures. Ook zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Dit levert een voordeel op van € 64.000. Daarnaast zijn er een aantal kleine mutaties verwerkt met een saldo van € 9.000.

Hieronder vindt u het actuele overzicht van overhead in cijfers.

Bedragen x € 1.000

Overhead	Rekening 2025	Begroting 2026 Primair	Begroting 2026 na VJN	Begroting 2026 na NJN
1. Loonkosten overhead	-7.979	-7.795	-7.874	-7.599
2. ICT-kosten	-3.157	-3.310	-3.313	-3.314
3. Huisvestingskosten	-604	-672	-673	-703
4. Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	-2.229	-2.243	-1.633	-1.510
Totaal	-13.969	-14.020	-13.493	-13.126
Toerekening aan projecten/grondexploitatie	444	622	622	622
Overhead ten laste van exploitatie	**-13.525**	**-13.398**	**-12.871**	**-12.504**

2.2 Treasury
De rentelasten van de langlopende en kortlopende leningen zijn bijgesteld met € 90.000 voordelig. De belangrijkste oorzaak van dit voordeel is dat we geen (extra) kortlopende lening hebben afgesloten. Daarnaast ontvangen we rente (€ 185.000) voor schatkistbankieren door de sterk gestegen rentepercentages. Ook zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de investeringen geactualiseerd volgens de werkelijke stand per 1 januari 2026. Dat leidt voor dit programma tot een nadeel van € 572.000. Hier staan voordelen op kapitaallasten op de diverse programma 's tegenover.

2.3 Opbrengst ozb
De WOZ-waarde is de grondslag voor de aanslag ozb. Op grond van de rapportage van Munitax per 1 juli stellen we de opbrengst ozb voordelig bij met € 90.000.

2.4 Algemene uitkering
De mei- en septembercirculaire 2026 leiden tot een verhoging van de algemene uitkering van € 249.795. We ramen echter € 404.501 bij aan de uitgavenkant. Dit betreft de uitgaven voor kinderopvang pleegouders, de bommenregeling, alleenverdienersproblematiek, IBO problematische schulden, uitvoeringskosten inburgering, de spreidingswet en de Wet Versterking regie volkshuisvesting. Het restant (nadelig) van € 154.706 is te verklaren doordat de ruimte onder het BTW compensatiefonds lager is dan eerder geraamd.

2.5 VRGZ: frictiekosten ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ/ GGD Gelderland-Zuid
De VRGZ en GGD Gelderland-Zuid hebben besloten om de huidige samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering te beëindigen. Deze ontvlechting leidt tot incidentele frictiekosten. Voor Berg en Dal betekent dit in 2026 een extra bijdrage aan de VRGZ van € 62.861.

2.6 Bommenregeling
Op 12 maart 2026 heeft de gemeenteraad besloten een verzoek bij het Rijk in te dienen voor de door derden gemaakte kosten voor het opruimen van niet gesprongen explosieven. Via de meicirculaire hebben wij € 93.000 ontvangen. We verhogen de kostenraming met hetzelfde bedrag.

2.7 Bijdrage Munitax
Op basis van de rapportage van Munitax stellen we de totale bijdrage bij met € 175.000. Voor dit programma betekent dit een voordeel van € 142.000.

2.8 Aframen stelpost WOO
We verwachten de stelpost nieuw beleid (Wet Open Overheid) dit jaar niet meer in te zetten. Daarom ramen we stelpost af. Per saldo betekent dit een voordeel van € 272.000 op dit programma.

2.9 Toevoeging aan reserve lopende projecten: onderwijs alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Pontem 3)
De gemeente Nijmegen ontvangt geld van het Rijk voor Pontem voor onderwijs aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). Maar Pontem 3 is gevestigd in Ubbergen. Daarom is met de gemeente Nijmegen afgesproken dat wij dit geld krijgen voor het gebouw Hengstdal 4. Het gaat om een bedrag van € 99.000. Hiermee kunnen we in het onderhoud van het gebouw voorzien. De uitgaven vinden de komende jaren plaats. Daarom storten we dit bedrag in de reserve lopende projecten. Zie ook 2.6 programma Mens en Samenleving.

2.10 Kosten gemeenteraad
Voor raads- en carrousselleden zijn laptops en draadloze muizen aangeschaft. Daarnaast is fractiebudget bijgesteld conform de Model Subsidieregeling decentrale politieke partijen. Per saldo leidt dit tot een bijstelling van € 56.000 nadelig.

2.11 Toevoeging aan reserve Realisatiestimulans
Bij het vaststellen van de jaarrekening 2025 heeft de gemeenteraad de reserve Realisatiestimulans ingesteld. Het restant budget van de ontvangen Realisatiestimulans 2026 storten we in de reserve. Dat leidt op dit programma tot een nadeel van € 577.000. Zie ook 2.16 programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit.

2.12 Bijdrage reserve lopende projecten
In de reserve lopende projecten is voor diverse activiteiten en projecten geld beschikbaar. Een aantal van deze projecten voeren we dit jaar niet of niet volledig uit. De budgetten (lasten en baten) ramen we daarom nu af. Het geld voor deze projecten blijft beschikbaar in de reserve lopende projecten. Deze mutatie heeft geen effect op het begrotingssaldo. Per saldo is de bijdrage uit de reserve € 3.626.000 lager. Zie ook de voordelige mutaties op de overige programma's.

2.13 Bijdrage reserve speeltuinen
De reserve speeltuinen vervalt in verband met een nieuwe werkwijze voor speeltuinen. We hanteren hiervoor nu een krediet per jaar. Voor de afwikkeling van een aantal speeltuinen is nog een budget van € 60.000 nodig. Dit blijft beschikbaar in de reserve. Het restant van de reserve valt vrij. Dit leidt tot een voordeel van 174.000.

2.14 Toevoeging reserve Beschermd wonen/maatschappelijke opvang
Voor de ambulantisering GGZ waren middelen beschikbaar in de reserve lopende projecten. Bij de jaarrekening 2025 heeft de raad besloten om deze middelen beschikbaar te houden voor beschermd wonen. Het restant van deze middelen voegen we daarom bij de jaarrekening 2026 toe aan de reserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang. Naar verwachting gaat het om een bedrag van € 209.000.

Verbonden partijen

Bank Nederlandse gemeenten

Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

Munitax Gemeentelijk belastingkantoor

Veiligheidsregio Gelderland Zuid

Financiële begroting

Inleiding

In dit deel van de financiële begroting vindt u naast een overzicht van de baten en lasten per programma ook een overzicht van de incidentele baten en lasten met een toelichting daarop en het financieel meerjarenperspectief (FMP).

Overzicht baten en lasten

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de baten en lasten per programma. Dit levert een raming op van het saldo van de rekening van baten en lasten. Vervolgens is een aantal toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves geraamd. Dit resulteert in het resultaat van de rekening van baten en lasten.

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2026 Primair Saldo	Begroting 2026 na VJN Saldo	Mutaties 2026 tot NJN Saldo	Mutaties 2026 NJN Saldo	Begroting 2026 na NJN Saldo
Mens en Samenleving	-38.601	-39.822	-2.390	2.561	-39.651
Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit	-15.966	-17.171	-2.909	5.109	-14.972
Economie, Werk en Inkomen	-14.643	-15.968	-824	539	-16.254
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	81.945	81.387	-410	273	81.250
- Overhead	-13.398	-12.851	-33	381	-12.504
Saldo rekening baten en lasten	**-663**	**-4.426**	**-6.567**	**8.863**	**-2.130**
Toevoeging aan reserves	-398	-398	-7.905	-886	-9.189
Onttrekking aan reserves	1.489	4.095	14.357	-3.451	15.000
Resultaat rekening baten en lasten	**427**	**-729**	**-115**	**4.526**	**3.682**

Incidentele baten en lasten

Een goed beeld van de financiële positie van de gemeente vereist ook inzicht in de incidentele baten en lasten die in de begroting zijn verwerkt. Hieronder vindt u een overzicht van de totale incidentele baten en lasten per programma.

Bedragen x € 1.000

	2026
Programma Mens en Samenleving	
Incidentele baten	5.247
Incidentele lasten	-5.250
Totaal programma Mens en Samenleving	**-2**
Programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit	
Incidentele baten	650
Incidentele lasten	-3.383
Totaal programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit	**-2.733**
Programma Economie, Werk en Inkomen	
Incidentele baten	110
Incidentele lasten	-1.737
Totaal programma Economie, Werk en Inkomen	**-1.627**
Programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	
Incidentele baten	2.829
Incidentele lasten	-1.587
Totaal programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	**1.242**
Totaal exploitatie	**-3.120**
Reserves	
Incidentele baten	12.939
Incidentele lasten	-8.151
Totaal reserves	**4.788**
Totaal	**1.668**
waarvan baten	***21.776***
waarvan lasten	***-20.107***
Begroot resultaat 2026	**3.682**
Saldo incidentele baten en lasten	**1.668**
Structureel resultaat 2026	**2.014**

Financieel MeerjarenPerspectief

Hieronder is het Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) voor de komende jaren weergegeven. Het FMP voor de jaren 2027 tot en met 2030 is het FMP zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2027.

Bedragen x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030
FMP in primaire begroting 2026	**427**	**300**	**-2.304**	**-2.682**	**-2.682**
waarvan incidenteel	*-70*	*-60*	*-35*	*-35*	*0*
structureel	*497*	*360*	*-2.269*	*-2.647*	*-2.682*
Totaal besluitvorming tot Voorjaarsnota	-35	-169	-168	-62	-62
Totaal mutaties Voorjaarsnota	-1.121	-70	-45	-44	-44
FMP na Voorjaarsnota 2026	**-729**	**61**	**-2.517**	**-2.788**	**-2.787**
Totaal besluitvorming tot Najaarsnota	-116	-	-	-	-
Totaal mutaties Najaarsnota	4.526	-	-	-	-
FMP na Najaarsnota 2026	**3.682**	**61**	**-2.517**	**-2.788**	**-2.787**
Ontwikkeling saldo begroting 2027	-	267	575	-275	-1.029
Actueel FMP	**3.682**	**327**	**-1.942**	**-3.064**	**-3.815**
waarvan incidenteel	*1.668*	*-314*	*-194*	*-39*	*-15*
structureel	*2.014*	*642*	*-1.747*	*-3.025*	*-3.800*

Overhevelen budgetten

Hieronder staan een aantal budgetten die we waarschijnlijk doorschuiven naar 2027. Als de werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd, voegen we het restant van deze budgetten toe aan de reserve lopende projecten. In 2027 zijn deze bedragen dan beschikbaar om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Zo heeft de onderuitputting van deze budgetten geen effect op het rekeningresultaat van 2026 en kunnen we in 2027 verder met de uitvoering van deze werkzaamheden.

De budgetten die we mogelijk doorschuiven naar 2027 zijn:

1. Munitax desintegratiekosten
De toetreding tot de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) per 1 januari 2027 leidt tot opheffing van Munitax. Hierdoor krijgen we te maken met desintegratiekosten. Deze lopen nog door in 2027. Het niet bestede bedrag hevelen we over naar 2027.

2. Invoering Omgevingswet
In 2026 is € 288.000 beschikbaar voor de invoering van de Omgevingswet. We verwachten niet het hele budget uit te geven in 2026. Het niet bestede bedrag hevelen we over naar 2027.

3. Wet Versterking regie volkshuisvesting
De Wet versterking regie volkshuisvesting is op 1 juli 2026 in werking getreden en geeft overheden meer sturing op de woningmarkt om de woningnood aan te pakken. Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor gemeenten. Bij de septembercirculaire 2026 ontvingen we hiervoor € 100.576.
Naar aanleiding van de inzichten over de opgave op het gebied van wonen met zorg moeten gemeenten hun Wmo-beleidsplan bijstellen om aan te geven hoe ze in samenwerking met aanbieders zorg dragen voor integrale dienstverlening (wonen, zorg en ondersteuning). Bij de septembercirculaire 2026 ontvingen we hiervoor € 20.588.
Deze middelen willen we voor 2027 beschikbaar houden om de extra werkzaamheden te financieren.

4. Regeling stimuleren uitstroom vergunninghouders uit asielopvang (HAR+)
In 2025 heeft het Rijk de HAR+ regeling opengesteld, vanwege de overvolle opvanglocaties van het COA. Wij hebben toen € 450.000 vanuit het Rijk ontvangen voor de opvang van statushouders in tijdelijke woonruimte. In 2025 is er een eerste (klein) bedrag uitgegeven waardoor we het restant van € 439.000 naar 2026 hebben meegenomen als budgetoverheveling. We zetten in 2026 niet het volledige bedrag in, omdat de kosten deels doorlopen in 2027. Het niet bestede bedrag hevelen we over naar 2027. Het gaat naar verwachting om een bedrag van € 296.000.

5. Middelen Spreidingswet
In 2025 is er een bedrag van € 220.000 ontvangen voor de Spreidingswet. Het restant van € 195.000 is bij de jaarrekening 2025 overgeheveld naar 2026. We verwachten niet het hele bedrag in te zetten in 2026. Het niet bestede bedrag hevelen we over naar 2027.

6. Budgetoverheveling 2026/ Bijdrage reserve lopende projecten
Niet alle budgetten van de projecten/activiteiten waarvoor geld beschikbaar is in de reserve lopende projecten ronden we dit jaar af. Voor een aantal projecten/activiteiten is bij de Najaarsnota al een bijstelling gedaan. Bij de jaarrekening 2026 kijken we welk bedrag we daadwerkelijk moeten laten vrijvallen in 2026 uit de reserve lopende projecten. Het restant blijft dan beschikbaar voor afronding in 2027.

Bijlagen

Raadsvoorstel

GEMEENTERAAD Berg en Dal

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Najaarsnota 2026
Datum B&W-vergadering:	17 november 2026
Datum raadsvergadering:	17 december 2026
Datum carrousel:	10 december 2026
Portefeuillehouder:	M.A. Barber
Ambtenaar:	Thomas Voorn
E-mailadres:	T.Voorn@bergendal.nl
Zaaknummer:	5565451
Documentnummer:	5579485

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. De Najaarsnota 2026 vast te stellen.
2. Een aanvullend krediet van € 70.000 beschikbaar te stellen voor het verbreden van de Van Lyndenstraat in Millingen.
3. Een aanvullend krediet van € 150.000 beschikbaar te stellen voor het vervangen van de weg en het afkoppelen van het riool in de Händelstraat in Groesbeek en de Zevenheuvelenweg (tussen Burg. Ottenhoffstraat en Nieuweweg) in Groesbeek.
4. Een aanvullend krediet van € 60.000 beschikbaar te stellen voor de reconstructie van de Vissersstraat in Kekerdom.
5. Een aanvullend krediet van € 190.000 beschikbaar te stellen voor de reconstructie Bedrijventerrein Mies in Groesbeek.
6. De begroting overeenkomstig de voorgaande beslispunten met € 4.411.000 positief te wijzigen.
7. Een aantal budgetten door te schuiven naar 2027 als de werkzaamheden niet (volledig) zijn afgerond in 2026.

Inleiding
Na de voorjaarsnota is deze najaarsnota het 2e rapportage moment over het begrotingsjaar 2026. We rapporteren over zowel de ambities, doelen en resultaten als de financiële bijstellingen.

Beoogd effect
Volgens de financiële verordening Berg en Dal informeren wij de gemeenteraad over de realisatie van de begroting van de gemeente over het lopende boekjaar. De najaarsnota is de tweede rapportage over het begrotingsjaar 2026.

Argumenten
In de najaarsnota zijn de financiële afwijkingen per programma weergegeven en zijn de mutaties groter dan € 50.000 toegelicht. Hieronder volgt een beknopte weergave van een aantal grote mutaties.

Programma Mens en Samenleving		
-	Sociaal domein	+ 133
-	Noodopvang vluchtelingen Oekraïne	+ 1.123
Programma Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit		
-	Energiekosten	+ 164
-	SPUK bijdrage sporthallen/zwembad	+ 278
-	Wet versterking regie volkshuisvesting	- 121
-	Kabels en leidingen	+ 170
-	Opbrengst grondverkopen	+ 610
-	Realisatiestimulans Woningbouw	+ 577
Programma Economie, Werk en Inkomen		
-	Bijstand	+ 268
-	Minimabeleid	- 120
Programma Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid		
-	Treasury	+ 275
-	Algemene uitkering	+ 250
-	Bijdrage Munitax	+ 142
-	Aframen stelposten	+ 272
-	Toevoeging reserve Realisatiestimulans	- 577
-	Kosten bedrijfsvoering	+ 381
Afschrijvingen investeringen (kapitaallasten)		+ 374
Overige mutaties		+ 327
Eerder verwerkte besluitvorming		- 115
Totaal		**+ 4.411**

We monitoren de budgetten goed. Toch zijn er verschillende externe factoren waar wij géén invloed op hebben, maar die wel (grote) gevolgen hebben voor onze budgetten zoals de algemene uitkering.

Noodopvang vluchtelingen Oekraïne
Bij de Voorjaarsnota hebben we de raming van de rijksbijdrage opgenomen en een eerste inschatting gemaakt van het benodigde kostenbudget voor de noodopvang vluchtelingen Oekraïne. Dit had een positief effect van € 500.000 op het begrotingssaldo.
Bij de Najaarsnota is opnieuw naar de ramingen gekeken. De rijksbijdrage en eigen bijdragen zijn bijgesteld met € 308.000. De verwachting is dat we het budget niet volledig inzetten. Daarom ramen we het uitgavenbudget met € 815.000 af. Per saldo heeft deze mutatie een voordelig effect op het begrotingssaldo van € 1.123.000.

Naast de mutaties in de exploitaties stellen we voor om ook een aantal kredieten beschikbaar te stellen. Het gaat om:

2.1 Aanvullend krediet van Lyndenstraat Millingen
Voor het vervangen van het riool en wegen in de Lynden- Rivier- en Zalmstraat is een krediet van € 1.505.000 beschikbaar gesteld. We gaan opnieuw aan de slag met de van Lyndenstraat. In 2024 heeft de straat een nieuw riool en verharding gekregen. Na deze werkzaamheden hebben we echter signalen ontvangen dat de straat te smal is gemaakt. Hierdoor rijden onder andere vuilniswagens en ander zwaar verkeer regelmatig over het voetpad om veilig langs de geparkeerde auto’s te rijden. Dit heeft geleid tot beschadigingen

aan het voetpad aan de dijkkant. Om dit probleem op te lossen wil de gemeente de rijbaan verbreden. Het huidige voetpad aan de dijkkant, waar nu regelmatig overheen wordt gereden, wordt verwijderd. Op deze plek komt een smallere groenstrook. Hierdoor ontstaat er meer ruimte om elkaar te passeren. Voor deze aanpassing ramen we een extra krediet van € 70.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 3.383 per jaar.

3.1 Aanvullend krediet Händelstraat en Zevenheuvelenweg Groesbeek
Voor het afkoppelen van het riool op de Händelstraat in Groesbeek is een krediet van € 198.000 beschikbaar gesteld. Voor het afkoppelen van het riool op de Zevenheuvelenweg (tussen Burgemeester Ottenhoffstraat en Nieuweweg) in Groesbeek is een krediet van € 1.200.000 beschikbaar gesteld. Door inflatie stijgen de kosten voor deze projecten. We ramen daarom een extra krediet van € 150.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 4.750 per jaar.

4.1 Aanvullend krediet Reconstructie Vissersstraat Kekerdom
Voor de reconstructie van de Vissersstraat in Kekerdom is een krediet van € 820.000 beschikbaar gesteld. Door vertraging van de werkzaamheden van Vitens lopen wij ook vertraging op. Daardoor stijgen de kosten voor dit project (inflatie). We ramen een extra krediet van € 60.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 1.900 per jaar.

5.1 Aanvullend krediet Reconstructie Bedrijventerrein Mies Groesbeek
Voor de reconstructie van Bedrijventerrein Mies in Groesbeek is een krediet van € 2.335.000 beschikbaar gesteld. Nu blijkt dat ook het vervangen van de rioolstreng onder het spoor noodzakelijk is, maar dit was niet voorzien. We ramen een extra krediet van € 190.000. Dit leidt tot een extra kapitaallast van € 6.017 per jaar.

7.1 We stellen voor om diverse budgetten door te schuiven naar 2027
In deze Najaarsnota 2026 vermelden we een aantal budgetten die we willen overhevelen naar 2027. Als de werkzaamheden in 2026 niet of niet helemaal zijn uitgevoerd, voegen we het restant van deze budgetten toe aan de reserve lopende projecten.
In 2027 zijn deze bedragen dan beschikbaar om de werkzaamheden alsnog uit te kunnen voeren. Zo heeft de onder uitputting van deze budgetten geen effect op het rekeningresultaat van 2026 en kunnen we in 2027 verder met de uitvoering van deze werkzaamheden.

Kanttekening
We rapporteren naar de stand van medio oktober 2026
De informatie in deze najaarsnota is gebaseerd op de informatie per medio oktober 2026. Naast deze mutaties blijven zich allerlei ontwikkelingen voordoen die nog kunnen leiden tot mee- en tegenvallers voor 2026. Deze verwerken we in de jaarrekening 2026.

Financiële onderbouwing
De op 6 november 2025 vastgestelde begroting 2026 toonde een positief saldo van € 427.000. De mutaties tot en met de Voorjaarsnota waren € 1.156.000 negatief. Daarmee kwam het begrotingsresultaat na de Voorjaarsnota uit op € 729.000 nadelig.

De najaarsnota 2026 laat een positief saldo van € 4.411.000 zien, waardoor het begrotingssaldo stijgt naar € 3.682.000 voordelig.

De najaarsnota laat het volgende financieel meerjarenperspectief (FMP) zien. Zie onderstaande tabel. Vanaf 2027 is aansluiting gezocht bij de Programmabegroting 2027.

Bedragen x € 1.000

	2026	2027	2028	2029	2030
FMP in primaire begroting 2026	**427**	**300**	**-2.304**	**-2.682**	**-2.682**
waarvan incidenteel	*-70*	*-60*	*-35*	*-35*	*0*
structureel	*497*	*360*	*-2.269*	*-2.647*	*-2.682*
Totaal besluitvorming tot Voorjaarsnota	-35	-169	-168	-62	-62
Totaal mutaties Voorjaarsnota	-1.121	-70	-45	-44	-44
FMP na Voorjaarsnota 2026	**-729**	**61**	**-2.517**	**-2.788**	**-2.787**
Totaal besluitvorming tot Najaarsnota	-116	-	-	-	-
Totaal mutaties Najaarsnota	4.526	-	-	-	-
FMP na Najaarsnota 2026	**3.682**	**61**	**-2.517**	**-2.788**	**-2.787**
Ontwikkeling saldo begroting 2027	-	267	575	-275	-1.029
Actueel FMP	**3.682**	**327**	**-1.942**	**-3.064**	**-3.815**
waarvan incidenteel	*1.668*	*-314*	*-194*	*-39*	*-15*
structureel	*2.014*	*642*	*-1.747*	*-3.025*	*-3.800*

De algemene reserves laten het volgende verloop zien.

Bedragen x € 1.000

Reserve	Begroting 2026 Primair	Mutaties t/m NJN	Begroting 2026 na NJN	Meerjarenbegroting 31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Algemene reserve vast	17.220	-	17.220	17.220	17.220	17.220	17.220
Algemene reserve vrij besteedbaar	11.170	2.141	13.311	13.115	12.949	12.949	12.949
Reserve rekeningresultaten	1.777	-355	1.421	1.066	711	356	0
Reserve verwachte begrotingstekorten	11.865	-	11.865	11.865	11.865	11.865	11.865
Totaal	**42.031**	**1.786**	**43.817**	**43.266**	**42.745**	**42.390**	**42.034**

In deze stand zijn de begrotingssaldi van de najaarsnota 2026, de begroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030 niet verwerkt.

Communicatie
De webversie van de najaarsnota 2026 is te lezen via http://programmavan.bergendal.nl/

Aanpak/uitvoering
Na vaststelling van de najaarsnota 2026 zenden wij deze naar de provincie, zodat zij op de hoogte is van de (financiële) ontwikkeling van onze gemeente. In de najaarsnota lichten we de voortgang van de uitvoering per onderwerp toe.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris
Drs. H.J.G. Salemink-van der Burg

De burgemeester
mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

1. Najaarsnota 2026

GEMEENTERAAD Berg en Dal

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Berg en Dal,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 november 2026,

overwegende dat:

in de Najaarsnota de nu te verwachten mutaties in de begroting 2026 naar de stand van medio oktober 2026 zijn verwerkt.

b e s l u i t :

1. De Najaarsnota 2026 vast te stellen.
2. Een aanvullend krediet van € 70.000 beschikbaar te stellen voor het verbreden van de Van Lyndenstraat in Millingen.
3. Een aanvullend krediet van € 150.000 beschikbaar te stellen voor het vervangen van de weg en het afkoppelen van het riool in de Händelstraat in Groesbeek en de Zevenheuvelenweg (tussen Burg. Ottenhoffstraat en Nieuweweg) in Groesbeek.
4. Een aanvullend krediet van € 60.000 beschikbaar te stellen voor de reconstructie van de Vissersstraat in Kekerdom.
5. Een aanvullend krediet van € 190.000 beschikbaar te stellen voor de reconstructie Bedrijventerrein Mies in Groesbeek.
6. De begroting overeenkomstig de voorgaande beslispunten met € 4.411.000 positief te wijzigen.
7. Een aantal budgetten door te schuiven naar 2027 als de werkzaamheden niet (volledig) zijn afgerond in 2026.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Berg en Dal op 17 december 2026,

De raadsgriffier, De voorzitter,

E.W.A.T. Pastoors mr. M. Slinkman

Overzicht lopende kredieten

Hieronder staat een overzicht van de lopende kredieten. Een aantal projecten is gereed. We sluiten deze kredieten administratief af bij de Jaarrekening 2026.

Bedragen x € 1.000

Beschrijving project	Jaar	Team	Totaal Krediet	Besteed tot 2026	Besteed in 2026	Restant krediet	Stand van zaken NJN 2026
Vervangen asfaltrijbanen binnen bebouw de kom 2026	2026	BOR	85	-	-	85	Betreft jaarlijkse investering.
Reconstructie Gooiseweg Zuid	2019	BOR	3.900	179-	60-	3.661	Voorbereiding is bijna afgerond (bestekfase).
Centrum Ooij (omgeving Reinier van Ooijplein)	2020	BOR	1.351	1.220-	160-	29-	Project is bijna afgerond.
Reconstructie Das-Eekhoorn-Fretstraat	2020	BOR	914	914-	1-	1-	Project is bijna afgerond.
Wilgenlaan Beek	2020	BOR	1.065	130-	775-	160	Project is bijna afgerond.
Afwikkeling centrum Groesbeek	2021	BOR	3.025	357-	119-	2.549	Project is in voorbereiding.
Fietsenstalling Marktplein Groesbeek	2025	BOR	150	-	8-	142	Project is in voorbereiding.
Lynden,Rivier-Zalmstraat	2020	BOR	1.505	1.483-	12-	9	Project afgerond,extra werkzaamheden verbreding rijbaan in uitvoering.
Breedeweg verv.wegen: voorbereiding	2021	BOR	393	374-	30-	12-	Project is bijna afgerond.
Rijksstraatweg (fietsstraat) Beek	2022	BOR	413	0-	0-	412	Project in samenwerking met Provincie en gem Nijmegen. In voorbereiding.
Mesdagweg Groesbeek	2022	BOR	1.868	339-	885-	643	Project is bijna afgerond.
Chopinstraat Millingen	2022	BOR	54	13-	46-	5-	Project samengevoegd met Schoolstraat Millingen (kiss&ride).
Spoorlaan Groesbeek	2022	BOR	991	468-	1-	521	Project in fase nazorg, evaluatie nota wordt geschreven.
Schoolstraat Millingen (kiss&ride)	2022	BOR	140	3-	144-	7-	Project is bijna afgerond.
Erlecomseweg Erlecom reconstructie	2022	BOR	1.430	123-	31-	1.277	Project is in uitvoering.
Händelstraat Groesbeek	2022	BOR	198	-	4-	194	Project is in voorbereiding.
Zevenheuvelenweg (Ottenhoff/nieuweweg)	2022	BOR	1.200	26-	77-	1.097	Project is in voorbereiding.
Reconstructie Acaciastraat Groesbeek	2023	BOR	170	5-	-	165	Project is nog niet gestart.
Reconstructie Vissersstraat Kekerdom	2023	BOR	820	111-	74-	635	Project in uitvoering.
Populierenstraat Breedeweg	2023	BOR	358	41-	303-	14	Project is bijna afgerond.
Reconstructie Bedrijventerrein Mies Groesbeek	2023	BOR	2.335	66-	58-	2.212	Project is in voorbereiding.
St.Hubertusweg Ooij	2023	BOR	383	6-	-	378	Project uitgesteld ivm nieuwbouw Reomieterrein.
Reconstructie Margrietstraat eo Groesbeek	2023	BOR	1.380	964-	0-	416	Project is afgerond.
van Nispenstraat/Secr.Luijbenstraat Groesbeek	2023	BOR	1.628	85-	10-	1.533	Project is in voorbereiding.
Reestraat Groesbeek	2024	BOR	1.184	343-	662-	179	Project is bijna afgerond.
Koningin Wilhelminaweg/Bruuk Groesbeek	2024	BOR	362	-	-	362	Project is nog niet gestart.
Heidebloemstraat Groesbeek	2024	BOR	1.302	94-	12-	1.196	Project is in uitvoering.
Pr. Hendriklaan Berg en Dal	2024	BOR	178	-	18-	159	Project is in uitvoering.

Bedragen x € 1.000

Beschrijving project	Jaar	Team	Totaal Krediet	Besteed tot 2026	Besteed in 2026	Restant krediet	Stand van zaken NJN 2026
Reconstructie Ericastraat eo Groesbeek	2024	BOR	2.969	63-	53-	2.853	Project is in voorbereiding.
Herinrichting/vergroenen parkeerterrein Bredeweg 30	2025	BOR	164	10-	2-	151	Project is in voorbereiding.
Aanpassen infrastructuur J.Arntzstraat Kekerdom	2025	BOR	522	3-	54-	465	Project is in uitvoering.
Reconstructie Nijverheidsweg Groesbeek	2025	BOR	543	2-	0-	540	Project is in voorbereiding.
Gelderhorstlaan Beek	2025	BOR	337	-	-	337	Project is in voorbereiding.
Reconstr. Hogekamp Leuth	2025	BOR	1.432	44-	28-	1.360	Project is in uitvoering.
Sprong/Col.Ekmanstraat Beek	2025	BOR	690	-	-	690	Project is nog niet gestart.
Prinsessenbuurt Ooij	2025	BOR	209	1-	52-	155	Project is in voorbereiding.
Beatrixstraat Ooij	2025	BOR	64	0-	7-	57	Project is in voorbereiding.
Reconstructie Ketelstraat Horst	2025	BOR	1.355	34-	816-	504	Project is bijna afgerond.
Integraal Verkeerplan Beek-Berg&Dal	2025	BOR	415	-	263-	152	Project is bijna afgerond.
Bredeweg Groesbeek aanpassen rotonde	2026	BOR	316	-	-	316	Project is nog niet gestart.
Reconstructie Lindenstraat Beek	2026	BOR	1.500	8-	10-	1.482	Project is nog niet gestart.
Herinrichting Zeelandsestraat Millingen	2026	BOR	115	-	2-	113	Project is in voorbereiding.
Herinrichting Zeelandsestraat/Plezenburg Leuth	2026	BOR	80	-	6-	74	Project is in voorbereiding.
Hoefseweg Millingen asfalteren zandpad	2026	BOR	28	-	-	28	Project is nog niet gestart.
Herinrichting Oranjebuurt Berg en Dal	2026	BOR	274	-	-	274	Project is nog niet gestart.
Reconstructie Burg.Reijmerstraat/Karel Doormanstraat Millingen	2026	BOR	45	-	8-	37	Project is in voorbereiding.
Rijlaan Groesbeek overlagen + aanplant bomen	2021	BOR	265	53-	0-	212	Project is afgerond.
Gelderhorstlaan Beek vervangen groen	2024	BOR	6	-	1-	5	Project is nog niet gestart.
Herinrichting spoorbermen centrum Groesbeek	2025	BOR	242	-	-	242	Project is in voorbereiding.
Water centrum Groesbeek	2025	BOR	250	-	-	250	Project is in voorbereiding.
Lagewald-Boersteeg Groesbeek planten bomen	2026	BOR	70	-	-	70	Project is nog niet gestart.
Generaal Gavinstraat Groesbeek pilot groeiplaatsinrichting	2026	BOR	20	-	-	20	Project is nog niet gestart.
Vervangen speelplekken 2026	2026	BOR	178	-	-	178	Project is in voorbereiding.
Wylerbergpark riolering	2020	BOR	284	47-	3-	235	Project is in voorbereiding.
Afkoppelkrediet 2020-2026 diverse rioleringen	2020/2026	BOR	207	178-	-	29	Project deels uitgevoerd.
Heikant Groesbeek overstort riool: voorbereiding	2021/2022	BOR	2.230	79-	1-	2.150	Project is in voorbereiding, wordt gestart na samenwerkingsovereenkomst met Waterschap.
Breedeweg verv.riool/duiker: voorbereiding	2021	BOR	578	343-	83-	152	Project is bijna afgerond.
Div.rioolrenovaties (kous) incl putrenovaties	2022	BOR	685	434-	82-	168	Project is in uitvoering.
van Randwijckweg Beek vervangen watervanger	2025	BOR	250	225-	-	25	Project is afgerond.
Oude Kleefsebaan B&D rioolrenovatie	2025	BOR	1.089	4-	3-	1.082	Project is in voorbereiding.
Mies Groesbeek aanpassen afwatering riool uitvoering	2025	BOR	150	-	-	150	Project is nog niet gestart.
Vervangen duiker Burg.Ottenhoffstraat/Dorpsstraat Groesbeek	2025	BOR	155	-	-	155	Project is in voorbereiding.

Bedragen x € 1.000

Beschrijving project	Jaar	Team	Totaal Krediet	Besteed tot 2026	Besteed in 2026	Restant krediet	Stand van zaken NJN 2026
Renovatie pompgemalen 2021-2026	2021/2026	BOR	875	581-	54-	241	Project is gestart.
Verv.parkeerbeheersysteem P'garage Bellevue	2024	BOR	100	125-	-	25-	Project is gestart.
Nieuwbouw BS Op de Horst en herinrichting sportpark	2024/2026	MO	12.145	87-	555-	11.504	Project is in voorbereiding. Op 15 oktober 2026 is er een voorstel in de raad geweest dat ging over de aanpassing van investeringskredieten voor het sport gedeelte.
Vervangende nieuwbouw St.Maartenschool: voorbereiding	2025	MO	50	-	35-	15	Project is in voorbereiding. Conform resultaten Integraal Huisvestingsplan (IHP).
Montessori college Groesbeek uitbreiding/aanpassing	2026	BOR	180	-	-	180	Project is nog niet gestart.
Verv.armaturen sporthal Heuvelland	2023	BOR	152	65-	65-	22	Project is in uitvoering.
Vervangen plafondbekleding sporthal Heuvelland	2025	BOR	242	-	-	242	Project is nog niet gestart.
Opwaarderen sportvloer Sika BIGA	2026	BOR	30	-	-	30	Project is nog niet gestart.
Sportaccommodatie Ooij voorbereiding	2024	MO	775	68-	56-	650	Het project bevindt zich op dit moment in de aanbestedingsfase.
Nieuwbouw zwembad de Lubert	2024	MO	605	101-	68-	437	Project is in voorbereiding.
Kleedkamers Groesbeekse Boys	2026	MO	370	-	370-	-	Project is bijna afgerond.
Kleedkamers TV Berg en Dal	2026	MO	145	-	149-	4-	Project is afgerond.
Kleedkamers TV Leuth	2026	MO	29	-	-	29	Project staat on hold, in afwachting van project 'Buitengewoon Leuth'
TV Leuth vervangen baan 1-2	2026	MO	81	-	-	81	Project staat on hold, in afwachting van project 'Buitengewoon Leuth'
Verduurzamen sporthal De Duffelt	2020	BOR	50	11-	-	39	Project is in voorbereiding.
Multifunctioneel gebouw St. Cecilia: voorbereiding	2024	MO	121	-	-	121	Project is in voorbereiding.
Aanschaf materieel 2024	2024	BD	175	129-	-	45	Project is in voorbereiding.
Aanschaf materieel 2025	2025	BD	172	93-	-	78	Project is in voorbereiding.
Gemeentewerf Beek vervangen warmteterugwin-installatie	2026	BD	60	-	-	60	Project is nog niet gestart.
Aanschaf materieel 2026	2026	BD	187	-	-	187	Project is in voorbereiding.
ICT-middelen	2020	INF	700	216-	-	484	Combineren met Aanpassing gemeentehuis.
Aanpassing gemeentehuis	2021	BOR	660	257-	30-	373	Dit project is gestart in 2022 en loopt door naar 2027.
Vervangen lift gemeentehuis	2024	BOR	50	-	-	50	Combineren met Aanpassing gemeentehuis.
Vloerbedekking gemeentehuis	2025	BOR	46	-	-	46	Combineren met Aanpassing gemeentehuis.
Tijdsignalering (carr./wijzerplaat) gemeentehuis	2025	BOR	55	-	-	55	Combineren met Aanpassing gemeentehuis.
Vervangen bar O.J.C. Maddogs	2024	MO	45	-	-	45	Gezien de huidige ontwikkelingen omtrent de Mallemolen willen we dit krediet nog beschikbaar houden.
Brandveilig maken Kulturhus Beek	2024	MO	320	114-	213-	7-	Project is in uitvoering.
Kulturhus den lenloop vervangen lift	2025	BOR	30	-	-	30	Project is nog niet gestart.
Verharding begraafplaats Heselenberg Groesbeek	2023	BOR	47	-	-	47	Start project afhankelijk van klinkers project Marktplein Groesbeek.

Overzicht baten en lasten (gesplitst)

Bedragen x €1.000

	Begroting 2026 Primair			Begroting 2026 na VJN			Begroting 2026 na NJN		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mens en Samenleving	-42.341	3.740	-38.601	-48.524	8.703	-39.822	-48.969	9.318	-39.651
Leefomgeving, Duurzaamheid en Mobiliteit	-30.355	14.389	-15.966	-31.865	14.693	-17.171	-31.051	16.080	-14.972
Economie, Werk en Inkomen	-29.076	14.433	-14.643	-30.462	14.493	-15.968	-31.599	15.346	-16.254
Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	-23.836	92.382	68.546	-24.694	93.230	68.535	-24.696	93.442	68.746
Saldo baten en lasten	**-125.608**	**124.944**	**-663**	**-135.545**	**131.119**	**-4.426**	**-136.316**	**134.186**	**-2.130**
Toevoeging reserves	-398		-398	-398		-398	-9.189		-9.189
Onttrekking reserves		1.489	1.489		4.095	4.095		15.000	15.000
Resultaat baten en lasten	**-126.006**	**126.433**	**427**	**-135.943**	**135.214**	**-729**	**-145.505**	**149.187**	**3.682**